Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT — פרייז 20 גראשען. — היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

№ 165 | Łódź, Czwartek, 17 lipca 1930 r. | אכטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג כא תמוז תר״ץ | № 165

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-224

ווייטערדיגע אנטיסעמיטישע אונרוהען אין רומעניען

דאס שטעטעל פעלישען און אומגעגענד בעדראהט. — די פויערן פון בארשא געגע־בען צייט די יודען ביז 6 א זייגער צו פערלאזען די שטאט. — זשאנדארמען מיט מאשינען־געוועהר היטען די ארדנונג

גיען, 16. (יט״א טעלעגראפיש).

פון בוקארעשט מעלדעט מען, אז אין שטעטעל פעלישען, זענען אויסגעבראכען ערנסטע אנטיסעמיטישע אונרוהען, וועגען אונרוהען מעלדעט מען אויך פון שטעטעל קאמוגשי, און די ארום־גע ערטער. דריי יודען זענען פערוואונדעט געווארען און פיל הייזער זענען צושטערט, איבער 40 כוליגאנעס זענען ארעסטירט. די בעפעלקערונג האט געפאדערט הילף. סיזענען אנגעקומען זשאנדארמען מיט מאשינען־געוועהר.

ווין, 16. (יט״א טעלעגראפיש).

פון בוקארעשט מעלדעט מע וועגען נייע אנטי־יודישע עקסצעסען אין בארשא. א דעלעגאציע פון פויערים, אנגעפיהרט דורך עטליכע קריסטליכע פאר־טייען איז געקומען אין לאקאל פון דער יודישער קהלה און געפאדערט, אז די יודישע בעפעלקערונג זאל פערלאזען דאס שטעטעל ביז 6 א זייגער אין אוונט. די יודען האבען זיך געווענדעט קיין בוקארעשט נאך הילף.

—:=:—

די קאפיטולאציע פון דער פרייסישער רעגירונג פאר׳ן „שטאהלהעלם"

די פעראָרדנונג וועגען אויפלעזען פון „שטאהלהעלם" ווערט צוריקגעצויגען

בערלין, 16. (א.ט.א.) דער פרייסישער אינערן־מיניסטער האט מיטגעטיילט דעם „שטאהלהעלם" אז ער איז גרייט צו פיהרען אונטער־האנדלונגען וועגען צוריקציהען די פעראָרדנונג מכוח אויפלעזען דעם שטאהלהעלם.

פאלד רערויף האבען זיך מיטוואך נאכמיטאג אנגעהויבען די אונטערהאנדלונגען.

בערלין, 6. (א.ט.א.) ווי מען איז מודיע איז געקומען צו א הסכם וועגען דעם שטאהלהעלם־פערבאט, וועלכער וועט וואהרשיינליך נאך היינט צו־ריקגעצויגען ווערען.

בערלין, 16. (א.ט.א.) לויט ויכערע ידיעות האט דער פרייסישער פרעמיער בראון ברעה אין משך פון דאנערשטאגדיגען טאג צוזאמען מיט׳ן רייכסקאנצלער צו בעזוכען דעם פרעזידענט הינ־דענבורג, און אהם צו בעטען אז אויף זיין רייזע דורכ׳ן בעפרייטען געביט צו בעזוכען דאס פרייסיש געביט.

אויפשטאנד אין מאראקא געגען פראנקרייך

פאריז, 16. (ספ. טעל.) לויט מעלדונגען פון טאנזשער האבען די שבטים פון מאראקא וואס זע־נען פוריאצש נאך אונטער דעם איינפלוס פון פראנק־רייך, אטאקירט דאס פראנצויזישע מ ליטער. בעתן צוזאמענשטויס איז געפאלען איין א־פיציר, 4 סאלדאטען פון פרעמדען לעגיאן, און 14 סאלדאטען פון די איינגעבוירענע.

אין דער קריגס־אקציע בעטייליגען זיך אויך פראנצויזישע פאמבעראעראפלאנען.

יעזשי קאהן — געמיינזאמער שיעדס־קאמיסאר פון דער פוילישער און אמעריקאנישער רעגירונג

קאפענהאגען, 16. (ספ. טעל.) אין הס־כם מיטן פויליש־אמעריקאנישען פריינדשאפטס־טראקטאט האבען די רעגירונגען פון די פעראייניגטע שטאטען און פון פוילען בעשלאסען צו נאמינירען אלס זייער געמיינזאמען שידס־קאמיסאר דעם עקס־פערט פון אינטערנאציאנאלען רעכט און דענישען אויסערן־מיניסטעריום, יעזשי קאהן.

די פוילישע רעגירונג האט די נאמינאציע שוין בעשטעטיגט.

קופאן 10

דריטע סעריע

פון גרויסען פרעמיען־קאנקורס פון „נייעם פאלקסבלאט"

כדי זיך צו בעטייליגען אין דער 3. סעריע פון פרעמיען־קאנקורס, איז גענוג צו צושטעלען בלויז 20 קופאנען

שנייד אויס דעם קופאן!

נישט געלונגענע לופט־רייזע ניו־יארק — בוענאס איירעס

ניו־יארק, 16. (א.ט.א.) דער אעראפלאן מיט דעם אמעריקאנישען פליהער סטינסאן וועל־כער האט מיטוואך אנגעהויבען א לופט־רייזע פון ניו־יארק קיין בוענאס־איירעס איז ביי באסטאוויטש אראפגעפאלען. די פאסאזשירען זענען לייכט פער־וואונדעט געווארען.

פילהארמאניע־זאל נארוטאוויטש 20

אנ׳אמת׳ער עונג־שבת־קודש פאר לאדזער יודען!

פרייטאג, דעם 18־טען יולי און שבת, דעם 19־טען יולי ד. י. פ׳ פינחס (מברכים החודש מנחם אב) וועט דאווענען קבלת־שבת, אויך אין דער פריה שחרית און מוסף, דער פאפולערער וועלט־בעריהמטער

אבער־קאנטאר פון אמעריקא, פראפעסאר ה׳

אליהו זאלאדקאווסקי נ״י

(דער ליבלינג פון לאדזער פובליקום)

עס נעהמט אנטייל דער בעוואוסטער פראפעסיאנעלער כאר אונטער דער לייטונג פון דעם טאלענטפולען יונגען מוזיקער ה׳ הערש רוביז.

פערזארגט אייך מיט בילעטען וכל הקודם זכה!

בילעטען־פערקויף: זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20; ביי ה׳ י. זעלמאנאוויטש, האג פאלודניאווא און פיעטריקאווער; אויך ביי ה׳ דיאמאנט, נאוואמיעסקא 24, ווארשט־געשעפט.

בעמערקונג: פאר פרויען ספעציעלע רעזערווירטע פלעצער.

נדהמים ונרעשים מהאסון שקרנו בהלקח מאתנו האיש היקר באדם

נ״ע

יוסף יאשונסקי

חבר־הנשיאות של הועד שלנו, נודיע בזה את צערנו לכל חברינו ונבקש להופיע להלויתו, שתהיה היום, כ״א תמוז, בשעה 2 אחר הצה״ר מבית־האבל, פיוטרקואית 152, ולחלק לו את הכבוד האחרון.

הועד

של החברה: „בית המחסה לילדים עברים והחוה בהלנובק"

עם סניפיה: „פומוז" נרוטוביצה 7

ו„בורסע" לנערים ע״ש ש. שטיינשניידער, ז״ל, פומורסקא 41

ברכת מז״ט

את ידידי ר׳ אברהם אבא נ״י איינהארן

הנני מברך בברכת מז״ט לרגלי נשואי בנו

מר פנחס זעליג נ״י

יזכה לראות מאותו בנים גבני בנים והיו לו מהם נחת

ידידו

יהושע קאפעל.

אנאנסן אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

Dr. med. S. Heinrich

נעהמט אן זומער־צייט אין פאדעמביע

ווילא „זאכענטא"

נישט ווייט פון פענסיאנאט וויעטשארקאווסקי

ספעציאליסט פון קינדער־ און אינער־ליכע קראנקהייטען.

זאל פילהארמאניע נארוטאוויטש 20

היינט, דאנערשטיק, ד. 17־טן ד. ח. 8 אוונט קומט פאר

א פארלעזונג פון ה׳ יעקב פאט

נאך זיין צוריקקומען פון אמעריקא א. ד. ט.

„פון יענער זייט ים"

(פון לעבן, קאמף און בענקשאפט פון די יודישע ארבייטער אין אמעריקא).

בילעטן צום פרייז פון 50, 75 גר. און 1 גילדן שוין צו באקומען אין „ארב. היינקל" און אין טאג פון דער פארלעזונג ביי דער קאסע פון פילהארם.

בירגער=קריג אין אינדיען

בלוטיגע רעליגיעזע קאמפן צווישן אינדוסן און מוזולמענער

לאנדאן, 16. (א.ט.או.) דער פרעמיער מאק־דאנאלד האט מיטוואך ערקלערט אין פארלאמענט אז צוליב דעם, וואס דאס לעבען און פערמעגען פון די אויסלענדער אין עגיפטען איז בעדראהט, האט די ענגלישע רעגירונג ארויסגעשיקט קיין עגיפטען צוויי קריגס־שיפען. דער עגיפטישער אויבער־קאמיסאר איז אויפגעפאדערט געווארען צו מעלדען דעם עגיפטישען פרעמיער, אז די בריטישע רעגירונג וועט זיך נישט בעטייליגען אין קאמף געגען דער עגיפטישער קאנסטיטוציע און אז זי איז נישט פעראנטווארטליך פאר דעם שוץ פון די אויסלענדער.

מיטוואך האט שוין אין אלעקסאנדריען געהערשט רוה. און פערשידענע פונקטען פון דער שטאט זענען אויסגעשטעלט פאליציי און מיליטער־פאטרולען.

ווי עס שטעלט זיך ארויס שטימט נישט די ידיעה, אז עס זענען דערהרגעט געווארען 8 אייראפעער. עס איז דערהרגעט געווארען נאר איין אייראפעער, און 8 זענען פערוואונדעט געווארען. דערהרגעט זענען געווארען 19 פערזאן און 400 פערוואונדעט. 147 פערזאן זענען ארעסטירט געווארען.

מיטוואך איז אין קאירא פארגעקומען א זיצונג פון די פערטרעטער פון די אויסלענדישע קאלאניעס וועגען אננעהמען מיטלען אין שייכות מיט די אומרוהען אין אלעקסאנדריען.

דייטשער פארלאמענט זאל פונאנדערגעלאזט ווערען

בערלין, 16 (ספ. טעל.) דער דייטשער פארלאמענט האט אבגעווארפען אלע שטייער־פראיעקטען פון דער דייטשער רעגירונג. צוליב דעם האלט שטארק דערביי, אז דער פארלאמענט זאל פונאנדערגעלאזט ווערען.

פאר א מאנארכיסטישע איבער=קעהרעניש אין אונגארן

מוסאליניס שליחים ארגאניזירען די איבערקעהרעניש

פאריז, 16. (ספ. טעל.) פון בודאפעשט איז מען מודיע, נישט קוקענדיג דערויף, וואס האט איז שוין איינינע מאל אפגעלייקענט געווארען, אז עס גרייט זיך אין אונגארן, א מאנארכיסטישע איבער־קעהרעניש.

דער איטאליענישער פינאנץ־מיניסטער וואלפי וואס געפינט זיך אין אונגארן, און אויך צאהלרייכע מוסאליניס שלוחים פיהרען גאנץ אפען אונטער־האנדלונגען מיט דער אונגארישער רעגירונג וועגען ארגאניזירען די איבערקעהרעניש.

אלס קעניג פון אונגארן זאל בעשטימט ווערען דער פירשט אטא, דער זוהן פון דער עקס־קייזערין ציטא.

פון דער אנדערער זייט האבען זיך אויך פערשפרייט קלאנגען וועגען דער פערלאבונג פון דער איטאליענישער פירשטין יאלאנטא, די טאכטער פון איטאליענישען קעניג מיט דעם פירשט אטאן.

ענדעקט א אומבעקאנטען ברודער=קבר אין בעלוועדער

ביז איצט ארויסגענומען 32 מענשליכע סקעלעטען

ווארשא 16 (טעלעפאניש). אין בעלוועדער־פארק האט מען היינט צופעליג ביים אינסטאלירען א נייעם בלין־אפליטער געמאכט א סענסאציאנעלע ענטדעקונג בעת די ארבייטער האבען געגראבען די ערד האבען זיי זיך פלוצים אנגעשטויסען אויף מענשליכע סקעלעטען. מען האט תיכף וועגען דעם געמעלדעט דעם קאמענדאנט פון בעלוועדער אינוש. פראטאקאלירט, וועלכער איז אנגעקומען און זיך אנגעוועהרט אין משך פון איינינע שעה ארויסגענומען צוויי־און דרייסיג מענשליכע סקעלעטען ווי אויך צובראכענע טיילען פון וואפען, וואס מען קען נאך נישט פעסטשטעלען וואס דאס איז.

דער צושטאנד פון די סקעלעטען ווייזען אן, אז זיי ליגען שוין דארט מינדעסטענס א 150 יאהר. ווי מען נעהמט אן זאל זיך אויפ'ן ארט האבען געפונען א ברודער־קבר.

דאס ארכעאלאגישע מוזעאום האט דעלעגירט א ספעציאליסט, וואס וועט זיך פערנעהמען מיט דעם ענין.

וויכטיגע דאקומענטען וועגען די יודישע רעכט אויפ'ן כותל מערבי

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש).
אויף איער נעכטיגער זיצונג פון דער כותל־מערבי־קאמיסיע האט דער יודישער צד צוגעשטעלט 2 דאקומענטען וואס בעשטעטיגען דאס רעכט פון די יודען אויפ'ן כותל־מערבי. די דאקומענטען שטאמען פון דער טערקישער מאכט און זענען פון 1841 און פון 1893 יאהר.

לארד באלפורס א בריף וועגען מאק מאהאנס קארעספאנדענץ

ניו־יארק, 16 (יט"א טעלעגראפיש).
דער סאָך"ש־פאלעסטינישער אראבישער קאמיטעט האט צוגעשיקט דער מאנדאטען־קאמיסיע ביים פעלקער־בונד א פאטאגראפישע קאפיע פון לארד באלפורס א בריף צום געוועזענעם קעניג הוסיין. אין דאזיגען בריף בעשטעטיגט לארד באלפור דאס מאק־מאהאנ'ס קארעספאנדענץ.

די 8־טע סעסיע פון אמעריקא־נער יודישען קאנגרעס

ניו־יארק, 16 (יט"א טעלעגראפיש).
די 8־טע סעסיע פונ'ם אמעריקאנער יודישען קאנגרעס וועט פארקומען אין אקטאבער אין וואשינגטאן. דער ענגלישער רעפ. האר. סנעי וועט זיין עהרען־גאסט פון דער קאנפערענץ.

ענגלישע קריגס=שיפען קיין עגיפטען

די ענגלישע רעגירונג וועט זיך נישט אריינמישען אין קאמף

קאלקוטא, 16 (ספ.טעל.) די רעליגיעזע קאמפען צווישען די אינדוסען און מאהאמעדאנער אין בענגאליען האבען אנגענומען דעם כאראקטער פון א בירגער־קריג. די לאגע פערשארפט זיך פון טאג צו טאג.

אין קרייז טימען סינק האבען די מוזולמענער וועלכע זענען אין דעם קרייז א מעהרהייט, בעפאלען די אינדישע דערפער, בערויבט די הייזער און א סך הייזער פערברענט. די פאליציי האט זיי געצוואונגען זיך צוריקצוציהען.

אין יאנגאליא האט א באנדע מוזולמענער זיך אריינגעריסען אין דעם הויז פון א רייכען אינדוס, אויסגעמארדעט א גאנצע פאמיליע, וואס איז בעשטאנען פון 9 פערזאן און דערנאך אונטערגעצונדען דאס הויז. די פאליציי איז געווען געצוואונגען צו בענוצען געוועהר, דערביי זענען 5 אנפאלער דערהרגעט געווארען. 50 מוזולמענער זענען ארעסטירט געווארען.

די אינדיער, וואס וואוינען אין די דערפער אבען יאנגאליא פערלאזען אין פאניק זייערע הייזער און אנטלויפען. זיי ווערען געיאגט פון זייערע פערפאלגער.

אין מאדאליא זענען בעת א צוזאמענשטויס דערהרגעט געווארען צוויי מוזולמענער, און געוויגדפור זענען דערהרגעט געווארען צוויי אינדוסען.

אויפ'ן גאבים, וואו עס קומען פאר די קאמפען איז ארויסגעשיקט געווארען ענגליש מיליטער.

דעמאנסטראציע פון סאוויע־טישען פלאט אויף די פינלענדישע וואסערען

ריגא, 16. (ספ. טעל.) פון העלסינגפארס מעלדעט מען וועגען ווייטערדיגע ארעסטען פון קאמוניסטישע רעפובליקאנער, און די קולוארען פון פינלענדישען סיים האט מען ארעסטירט דעם קאמוניסטישען רעפובליקאנער וואסיליאנינק ער איז געקומען אפנעהמען זיין פענסיע.

אין שייכות מיט די לעצטע ארעסטען האט די סאוויעטישע מאכט אנגענומען שריט מיט'ן ציל אפצושרעקען פינלאנד, אויף די פינלענדישע וואסערען האבען זיך בעוויזען עטליכע אונטערוואסער־שיפלעך. אויך אויף דער לאדאגא־אזערע האבען זיך בעוויזען סאוויעטישע אונטערוואסער־שיפלעך.

דאס ערשיינען פון די סאוויעטישע שיפען האט ארויסגערופען א שטארקע בעאונרוהיגונג אין פינלאנד.

פונאנדערלאזען דעם פינלענ־דישען פארלאמענט

דאן נישט אנגענומען דאס אנטי־קאמוניסטישע געזעץ

העלסינגפארס, 16. (ספ. טעל.) צוליב דעם וואס דער פארלאמענט האט נישט אנגענומען אלע אנטי־קאמוניסטישע פראיעקטען וואס זענען אריינגעטראגען געווארען דורך דער רעגירונג האט דער מלוכה־פרעזידענט פונאנדערגעלאזען דעם פארלאמענט.

די נייע וואהלען וועלען פארקומען דעם 1 און 2 אקטאבער, דער נייער פארלאמענט וועט זיך אויף א אופן צונויפקומען דעם 20 אקטאבער.

נאך 44 ארבייטער פערשיט אין דעם קויהלען־גרובען

בערלין, 16. (ספ. טעל.) פון די קרבנות, וואס זענען פערשיט געווארען אין די קויהלען־גרובען פון נייראדע זענען נאך ארויסגענומען געווארען נאך 3 טויטע, פערשיט זענען געבליבען נאך 44 פערזאן.

די ארבייטען ביים בעפרייען דעם גרוב טרעפען אן אויף גרויסע שוועריגקייטען און עס וועט דעריבער נאך געדויערען עטליכע טעג ביז עס וועט געלונגען ארויסצונעהמען די איבריגע קרבנות פון דער שרעקליכער קויהלען־גרובען קאטאסטראפע.

זיך געעפענט די קאנפערענץ פון דער אונטערפארלאמענ־טארישע אוניע

לאנדאן, 16 (אטאו) אין לארדען הויז איז היינט פארמיטאג געעפענט געווארען די 26 קאנפערענץ פון דער אונטערפארלאמענטארישער אוניע אין וועלכער עס בעטייליגען זיך פערטרעטער פון 32 לענדער ווי אויך פערטרעטער פון פעלקער־בונד און פון אינטערנאציאנאלען ארבייטס־אמט מיט אלבערט טהאמא אין דער שפיץ.

נאך דער ערעפנונג, האט דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער הענדערסאן בעגריסט די קאנפערענץ אין נאמען פון דער בריטישער רעגירונג.

ווידער געלאזט אין בעטריב די זשיראדאווער פאבריקען

אנשטאט 5000 ארבייטער האבען איצט בעקומען ארבייט נור 1500

ווארשא, 16. (טעלעפאניש). נעכטען איז טייל ווייז ווידער געלאזט געווארען אין בעטריב די זשיראדאווער פאבריק. אויף דער אלגעמיינער צאהל פון פינף טויזענד ארבייטער, וואס זענען פריהער געווען בעשעפטיגט האבען איצט צוריקבעקומען ארבייט נאר 1500.

היינט אין דער פריה, ווען די ארבייטער זענען געקומען צו דער ארבייט האט זיך פאר דער פאבריק פערזאמעלט א גרויסער המון ארבייטסלאזע, וועלכע האבען זיך געוואלט אריינרייסען אין דער פאבריק. די פאליציי האט נישט דערלאזען צו עקסצעסען. אלע ארבייטער וואס זענען בעשעפטיגט אין דער פאבריק, זענען גענוי קאנטראלירט געווארען כדי עס זאלען זיך אין דער פאבריק נישט אריינקריגען קיין אגיטאטארען, וועלכע האבען בעת די נעכטיגע ארויסטרעטונגען אנגערעדט די ארבייטער צו פערכאפען די פאבריק, ארום דער פאבריק געפינען זיך שטארקע פאליציי אפטיילונגען, וואס היטען די ארדנונג.

א טראגעדיע פון א שאפער

איבערפאהרען אויף טויט זיין 3־יעהריג קינד

בידגאשטש, 16. (טעלעפאניש). נעכטען אין אווענד איז דער שאפער פון גוט מאהקעוויצע אונטער מאנטווע, פיהרענדיג דעם אויטא איבערגעפאהרען זיין דריי יעהריג קינד סטאניסלאוו.

דאס קינד האט געוואלט דעם פאטער איבערגעבען אווענדברויט און איז געלאפען פון דער וואהנונג אזוי אומגליקליך, אז עס איז אומגעפאלען און ארונטערגעפאלען אונטער די רעדער פון אויטא. דאס קינד איז געבליבען טויט אויפ'ן ארט.

אונלעגאלער שמוגעל פון פוילישע ארבייטער קיין בעלגיען און פראנקרייך

צוליב א אויטא־קאטאסטראפע קומט די פאליציי אויף די שפורען פון דער שמוגלער־באנדע

בערלין, 16. (ספ. טעל.) אין די הארץ־בערג, אין דייטשלאנד איז געשעהען א קאטאסטראפע מיט א לאסט־אויטא אין וועלכען 19 ארבייטער און ארבייטערינס אונטער דער אנפיהרונג פון א געוויסען וואצלאוו סטראנג זענען געפאהרען קיין בעלגיען אויף ארבייט.

סטראנג איז שווער פערוואונדעט געווארען און געפינט זיך אין שפיטאל, איינינע ארבייטער זענען לייכט פערוואונדעט געווארען.

ווי די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, האט סטראנג ווערבירט די ארבייטער אין שעראדזער פאוויאט און זיי געפיהרט אונלעגאל קיין בעלגיען.

די ארבייטער זענען ארורך די גרינע גרעניץ ביי זבאנשין און דורך דעם דייטשען טעריטאריום האט מען זיי טראנספארטירט אין אן אויטא צו דער בעלגישער גרעניץ.

פאר דער רייזע האבען זיי געזאלט בעצאהלען פון 200 ביז 300 זל. נאכדעם, ווי זיי וועלען בעקומען ארבייט אין בעלגיען.

די דייטשע מאכט האט די ארבייטער איינגעזעצט אין תפיסה און זיי וועלען האבען א פראצעס פאר אונלעגאל איבערטרעטען די גרעניץ.

גלייכצייטיג פיהרט די דייטשע פאליציי אנ'אויספארשונג ווייל זי איז חושד אז עס עקזיסטירט א אר־גאניזירטע באנדע, וואס פערנעהמט זיך מיט'ן אונלעגאלען שמוגעל פון ארבייטער פון פוילען קיין בעלגיען און פראנקרייך ווי אויך מיט דער הערבי־רונג צו דער פרעמדען לעגיאן.

שטאטיש טעאטער
ציגעל־גאס 63.
יאהר XV.
אנס. מ. מזאה.
ג. אסטראלן פון דער ווילנער טרופע
היינט, דאנערשטיק, דעם 17־טן יולי, 8,45 אוונט, צו ביליקע פרייזן
„טאג און נאכט“
פון ש. אנ—סקי
פרייטיק, ד. 18 יולי פרעמיערע
„די תאוה“
פון יודושען אניעל

די ענגלישע רעגי־רונג ערקלערט

בעת דער גרויסער פראטעסט־אקציע געגען דער אימיגראציע־גזירה קיין ארץ־ישראל, האט נישט איינער פון אונז געפרעגט: וואס נוצען די פראטעסטען? האט העלפט עס? איינער א יודישער זשורנאליסט האט אפילו געהאלטען, או דאס איז שעדליך, או דאס פערשרייען די ענגלישע ארבייטער־רעגירונג און איהר לייגען שטיינער און וועג, איז שעדליך פון אלגעמיין־מענשליכען, ווי אויך פון יודישען שטאנדפונקט, ווארום וואס דערגרייכט מען מיט די פראטעסטען? מען דערגרייכט נאר אזוי פיל, דאס די קאנסערוואטיווען און ענגלאנד און אויך אין דער וועלט, רייבען זיך די הענד פאר נחת, קוועלען און זעהענדיג, ווי אזוי גראד די ארבייטער־רעגירונג האט דערלעבט דעם כבוד מען זאל געגען איהר פראטעסטירען, או נאר געגען איהר טראגט זיך א כוואליע פון פראטעסטען פון איין עק וועלט ביז'ן צווייטען.

ארויסגעזאגט איז געווארען די מיינונג פון א יודישען זשורנאליסט, א ראדיקאלער, וועלכער האט דערמיט געוואלט אויסדריקען זיין אונצופרידענהייט מיט דער פראטעסט־בעוועגונג. עס ווייזט זיך אויס, או אויך דער ענגלישער קאלאניען־מיניסטער לארד פאספילד, איז אויך אין דער זעלבער מיינונג. אויך ער האלט, או עס איז נישט קלוג פון דער יודישער זייט, וואס זיי רעגערווירען זיך אזוי, וואס זיי זענען מרעיש עולם און קאמפראמיטירען דערמיט די ארבייטער־רעגירונג.

אין א געשפרעך מיט א יודישען זשורנאליסט האט דער מיניסטער אויסגעזאגט זיין מיינונג איבער דעם ענין. ער האט רעדבזי גערעדט גאר נישט מעשה מיניסטער, ער האט נישט געמאכט קיין דיפלאמאטישע שטיק, האט זיך בעמיהט צו רעדען קלאר. מען מעג האנקבאר זיין דעם מיניסטער פאר דעם שמועס, ווייל ערשט איצט ווייסט מען וואס די ענגלישע רעגירונג מיינט.

קודם כל מאכט דער מיניסטער א חילוק צווישען א „יודישע היים" און א „יודישע מלוכה". ער מיינט, או מען האט נאר גערעדט וועגען א יודישע היים און א יונגע תייסט נישט, או מען זאל ארויננעהמען צוועלף מיליאן יודען אין לאנד. אויב מען האט אפגעשטעלט די אימיגראציע איז עס געשעהען, צוליב פאליטיש־ווירטשאפטליכע מאטיווען, או דאס איז געשעהען לטובת יודען, טאקע אין אינטערעס פון דער יודישער היים. קיין פריינד לאנד. וואס די מלוכה זאל הענגען פערטיילען, איז אין ארץ־ישראל נישטא. מאכען די אראבער פאר פארענלאו ליגט נישט אין אינטערעס פון דער רעגירונג. דער מיניסטער בערוהיגט נאר, וואס ווייצמאן איז אזוי רעגערווירט...

די ערקלעהרונגען זענען זעהר וויכטיג, צום ערשטען מאל רעדט זיך דער מיניסטער דורך איבער ענין און גיט אפענע ערקלערונגען. מיר הערען וואס ער שטעלט זיך פאר אונטער דער באלפור־דעקלאראציע און אין וועלכע גרעניצען ער האלט פאר מעגליך איהר פערווירקליכונג. אבער אפילו אין די ענגע גרעניצען לאזט זיך די בעשרענקונג פון דער עמיגראציע נישט בערעכטיגען. אויך זיין מיינונג וועגען דער שליחות פון סער סימפסאן מאליירט מיט דער ווירקליכקייט, אינטערעסאנט איז אבער זיין מיינונג וועגען ווייצמאנס נערוועזיטעט.

און אונזער וועלטעל געהט א שטורם געגען ווייצמאן. א טייל מיינען, או מען מוז אהם גלייך משלח זיין. א טייל האלטען, או מען מוז אהם געבען אנעלכע קעסט. ער זאל אליין אנטלויפען. גראד איצט קומט פאר אין לעמבערג דער צוזאמענפאהר פון די ראדיקאלען. אויף וועלכען דער ענין ווערט פריים בעהאנדעלט.

דער גרימצארן געגען ווייצמאן נעהמט זיך דערפון, וואס די ראדיקאלען און רעוויזיאניסטען מיינען, או ווייצמאן איז צו שטארקער מאמין און ענגלאנד, ער רעדט צו ווייך און או זיי וואלטען עס בעסער געמאכט. ווייזט זיך ארויס, או די ענגלישע רעגירונג האט אנאנדערע מיינונג וועגען דעם ענין, או פאר איהר איז ווייצמאן שוין צו נערוועז. עס פרעגט זיך דארום, ווי וואלט די רעגירונג געקוקט אויף די ראדיקאלען און צו וואלט זי בכלל אויף זיי געקוקט?

די פראטעסט - כוואליע געגען ענגלאנד האט געווירקט. דער מיניסטער פאספילד האט זיך אפגערופען און ער האט געפרובט ערקלערען. צו ער האט עפעס ערקלערט בלייבט א פראגע. אינטערעסאנט איז אבער דאס אויך ער האלט, או פון אלגעמיינעם שטאנדפונקט איז עס א פעהלער פון יודען פראטעסטירען גראד געגען דער ארבייטער־רעגירונג און לעגען איהר שטיינער אויפ'ן וועג. דאס איז א פראבלעם אויף וועלכען עס לוינט זיך צו פערטראכטען.

ש. י. סטופניצקי

די געשעהענישען אין פינלאנד און דער אפקלאנג אין שוועדען

(בריף פון שוועדען)

עס איז מעהר, ווי נאטירליך, או די געזעלשאפט אין שוועדען פערפאלגט די געשעהענישען אין פינלאנד מיט'ן גרעסטען אינטערעס. איבער די אלטע היסטארישע קרובהשאפט פון די ביידע לענדער, דארף מען נעמען אין אכט, או די בעסטע און הייט־זיכטיגסטע עלעמענטען פון שוועדען און אויך פון פינלאנד שטרעבען גאנץ ערנסט צו א בעגייסטען „אינטערסקאנדינאוויזם", וואס זאל דערנעהנטערען אלע מלוכות פון האלב־אינזעל קולטורעל און עקאנאמיש. ביז אהער איז אבער פאר אלעמען דא געווען זעלבסט פערשטענדליך, או פינלאנד קען נישט פערבלייבען איבער די סכנה פון אט די שטרעבונגען, — בעזונדערס צוליב איהר גרויסען שוועדישען מינאריטעט. דער שרייבער פון די שורות געדענקט נאך, ווי דער מיניסטער - פרעזידענט פון דער לעצטער סאציאליסטישער רעגירונג ריקארד סאנדלער, האט אין אן ענטוזיאסטישער רעדע בעגריסט די פינישע אנטייל־נעהמער פון דער „נארדישער קולטור־געזעלשאפט". דער רעדנער האט פערגליכען די צוזונפטיגע קולטור־הארמאניע פון די סקאנדינאווישע לענדער צו א מוזיק - סימפאניע, אין וועלכער דער פינישער טאנארט הערט געבען פראכט און גלאנץ. היינט, ווען רעדט נאך וועגען די רעכטע פאליטישע ריכטונגען, וואס האבען דירעקט און אומדירעקט מיטגעהאלפען גענעראל מאנערה"ים אין דעם פינישען בירגער־קריג.

דאס אבער, וואס קומט איצט פאר אין פינלאנד מיט מיט א נאטור - נויטווענדיגקייט צושטערען אזא צוקונפט - אילוזיע. די געזעלשאפט מוז, נישט ווילענדיג, נעמען צווייפלען אין דעם, או פינלאנד איז שוין ארויסגעוואקסען אין איהר מלוכה'שער סטאביליטעט, פדי זי זאל זיך או שמערצען קענען בעהעפטען

מיט דער אלטער סקאנדינאווישער דעמאקראטיע. מען רעדט וועגען דעם נאך נישט אפען. דערווייל האבען זיך נאך נישט בעוויזען קיין קאנקרעטע פאלען, וואס זאלען די פראגע מאכען אקטועל. מען זעהט אבער אין יעדער שורה פון די ספעציעל - ארויסגעשיקטע קארעספאנדענצען און פון די לייט־ארטיקלען, או דער גוטער פרעסטיזש פון פינלאנד איז בעדייטענד געפאלען.

צוזאמען מיט די געשעהענישען אין פינלאנד איז דא איינגעשוואומען אנאנדער פראגע. די רעכטע צייטונג „סווענסקא דאגבלאדי" האט ארויסגעלאזען א קלאנג, או די פינישע קאמוניסטען האבען געשיקט א דעלעגאציע פון דעם שוועדישען אדוואקאט בראנטינג און פינישען אדוואקאט סאלא (דער זעלביגער, וועלכען די פינישע פאשיסטען אין וואזא האבען אוועקגעריבט פון געריכטס - זאל). די צוויי אדוואקאטען זאלען האבען אנגעפרעגט די שוועדישע רעגירונג, ווי זי וואלט זיך געשטעלט אין דעם פאל, ווען א מלוכה - איבערקערעניש אין פינלאנד וואלט געצוואונגען געוויסע קאמוניסטען אריבערצופאהרען אין שוועדען? אויפ'ן בארען פון די קלאנגען האט זיך ענטוויקעלט א פרעסע־דיסקוסיע. די ליבעראלע ארבייטער - פרעסע שטעהט אויף דעם שטאנדפונקט, או שוועדען האט גענוג געזעצען, וואס שיצען דאס לאנד פון נישט ווינשענסווערטע עלעמענטען, און דער ליבעראלער טאר די נאציאנאלע איזלרעכט נישט גערירט ווערען, ווייל דאס איז פערבונדען מיט דעם גוטען נאמען פון שוועדען אלס א קולטור - לאנד. די רעכטע פרעסע האלט אבער, או מען זאל גלייך געבען האנדגעלד; או מען זאל זיך שוין נעמען פערזיכערן מיט פערבאטען.

די געשעהענישען אין פינלאנד האבען שוין אויך געפונען אנאפקלאנג אויפ'ן אינטערנאציאנאלען פרויען־איינינונגס - קאנגרעס (אמסטערדאמער), וואס קומט איצט פאר אין שטאקהאלם. צווישען די פיליצאנטן געסט געפינען זיך אויך דער סעקרעטאר פון סאצ. אינטערנאציאנאל פרידריך אדלער. אונטער שטארמיגע אוואציעס האט אדלער געהאלטען א רעדע, אין וועלכער האט צווישען אנדערען אויך געזאגט: „היינט מיר נאר זעהן מיט אפענע אויגען דאס, וואס קומט איצט פאר — קענען מיר נישט ענדערן, או די בורזשואזיע איז גרייט צו פערלאזען די דעמאקראטיע. ווי נאר זי פיהלט, או איהרע אינטערעסען זענען געדרוהט, שטעלט זי זיך נישט אפ פאר'ן פערגוואלדיגען די פארלאמענטארישע גרונד - געזעצען. דאס, וואס קומט איצט פאר אין פינלאנד, ווייזט אונז, או מיר קענען זיך נישט פערלאזען אויף דער בירגערליכער דעמאקראטיע. אין פוילען, ליטע און אין עסטרייך האבען מיר די זעלביגע פראבלעם. אין פינלאנד קעמפען איצט די סאצ. דעמאקראטישע ארבייטער פאר דער דעמאקראטיע. זיי זוכען מיט אלע מעגליכקייטען איינצוהאלטען די פאזיציעס, וועלכע די האבען געוואונען אין שארפען קאמף. איך אבער ליגט א חוב צו שטיצען דעם פינישען ארבייטער - קלאס, העלפען איהם איינצוהאלטען די דעמאקראטישע ארדענונג".

ב. מער.

500 שיינע ווינער מיידלער טאנצען איז די גאסען צו אמוזירען די אמעריקאנער געסט

(בריף פון וויען)

עס איז א סוד פאר גאנץ בראד, או מען מאכט און וויען א לעבען פון די רייכע געסט פון פיל לענדער, הויפטזעכליך, אבער, פון די רייכע און אויך "נישט־רייכע" אמעריקאנער, וואס קומען קיין וויען זיך אמוזירען, קויפען פערשידענע סחורה און קונסט־זאכען און אנקוקען די שעהנע קונסט־אינסטיטוציעס.

וויען איז א זעהר שעהנע שטאט, מיט וואונדערבארע קינסטלערישע פאלאצען, מיט קינסטלערישע טעאטערס מיט די גרעסטע און העכליכסטע מוזיק אינסטיטוציעס, לוקסוס־פלעצער און אמוזיר־לאקאלען.

די סאציאל־דעמאקראטישע שטאט - פאלעבאר טום האבען וויען אויסגעפוצט מיט א וואלד פון פראכטפולע בלומען, שפריץ־פאנטאנען פון אלער־ליי פארבען און קאלירען, קינסטלערישע מאנומענטען א. א. ז., וו. א. וו. מען האט די קייזערליכע פאלאצען, שענברון, און האפבורג, העלט בערימטע געבייעדען פון גרויסער קינסטלערישער בעדייטונג, געמאכט פאר מוזעאומס, אנגעפיקעוועט מיט אנטיקען און קונסט־זאכען פון די אלטע צייטען.

מען האט רייך אויסגעפוצט די ווינער ארום־געבונג און די בערג, די לוקסוס־פלעצער קאבענצל און סעמערינג. און עס איז שוין פיר, וואכע, או גאנץ וויען רוישט מיט די זעלטען שעהנע „פעסט־וואכען" פון מוזיק און טענץ אין די גאסען.

פינף הונדערט פון די שעהנסטע ווינער מיידלעך, קונסט־טענצערינס, טאנצען יעדען אווענד פאר די אמעריקאנער געסט אויפ'ן פלאץ פון סיטי האל און אויפ'ן פלאץ פון קייזערליכען „בורג־פאלאץ", ביי וואונדערבארע מוזיק און יום־טוב'דיגער בעלייכטונג. אזעלכע קינסטלערישע יום טובים האט נאך די וועלט נישט געזעהען.

וואס איז עפעס פלוצלונג די גדולה? צוליב וואס זענען די קינסטלערישע פייערווערק, זעלבע האלטען שוין א וואכען־לאנג?

דאס איז א פלאן פון די ווינער יודען וצו שטעלען וויען אויף די פיס. און מען מוז צוגעבען, או עס איז א פיינער, ניצליכער פלאן.

צוליב די איבעריגע פאליטישע דעמאנסטראציעס פון די „היימוועהר־פאשיסטען", און די סאציאליס־טישע געגען־דעמאנסטראציעס, צוליב די איבער־פאלען, געשלעגען, אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען פון די „האקענקרייצלער", או וויען איז די לעצטע צייטען ארייננעפאלען אין עלענד און אין טרויער.

אממייסטען האבען געליטען פון דעם אומגלע־זונרטען צושטאנד די יודען. די איבעריגע פאליטישע און אנטיסעמיטישע דעמאנסטראציעס האבען, נעמ־ליך, פערטריבען די אויסלענדער, וועלכע פלעגען קומען קיין וויען קויפען סחורות, ארער זיך אמא־זירען און די לוקסוס־פלעצער, אדער בעזוכען די קונסט־טעאטערס און מוזיק־אינסטיטוציעס.

די אמעריקאנער האבען אויפגעהערט צו קו־מען. די גרויסע יודישע געשעפטען אין רינג שטרא־סע, מאריאהילפער שטראסע, געגענטנער שטראסע, ראטענטורם שטראסע א. אז. וו., זענען געווארען פוסט און ליידיג, ווי אין די ביטערע צייטען פון קריג. די טעאטערס און קונסט־אינסטיטוציעס האט־פען אויך געפוסטעוועט, די באנקראטען האבען זיך געמערהט. טויזענדער אנגעשטעלטע ארבייטער

האבען פערלוירען זייערע שטעלעס און ארבייט. די יודען, וועלכע פערטרעטען אממערסטען די געשעפטס־וועלט, די טעאטערס און די קונסט־אינסטי־טוציעס, זענען פעראריסט געווארען און זענען כמעט צוגרונד געגאנגען.

און א דעפוטאציע פון יודישע בינעסליוט אוועק צום סאציאל־דעמאקראטישען מעיאר, קארל זייץ. מען האט פאר איהם געשילדערט די טרויעריגע לאגע פון דער געשעפטס־וועלט און דעם חורבן, וואס די פאליטישע דעמאנסטראציעס האבען אנגעמאכט דערמיט, וואס זיי האבען פערטריבען די פרעמדע פון וויען. מען האט געפאדערט הילף.

האט קארל זייץ פריהער פאר אלץ פערבאטען אלע פאליטישע גאסען־דעמאנסטראציעס פון די פאשיסטען־היימוועהרע, אנטיסעמיטישע „האקענ־קרייצלער", מאנארכיסטען, „פראנט־קעמפער", א. א. וו. נאטירליך, האט מען שוין אויך געמוזט פער־ביטען די געגען־דעמאנסטראציעס פון סאציאליס־טישען „שוצבונד". עס איז געווארען רוהיג. די פרעמדע, וועלכע וואוינען אין די האטעלען, פענ־סיאנען, סאנאטאריען א. א. וו., האבען שוין איצט נישט וואס מורא צו האבען, או אט־אט קומען צו פאליטישע קאמפען אין די גאסען, צוזאמענשטויסונגען פון פאליטישע געגנער מיט שיסערייען, געשלעגען און נאך אזעלכע גוטע זאכען.

איצט, או עס איז געווארען רוהיג, האט די שטאט וויען אויפגעלעבט. עס האט זיך ווידער פער־גרעסערט דער פערקעהר פון אויסלאנד. די געשעפטס־וועלט האט אויפגעלעבט, די באנקראטען האבען אויפגעהערט, די ארבייטסלאזיגקייט איז געפאלען. די האטעלען, טעאטערס, קונסט־אינסטיטוציעס א. א. וו. זענען ווידער געווארען „פול".

אויב אזוי, דארף מען דאך טאקע פראווען די אמת'ע שמחות, אום צו מאכען די אמעריקאנער, וואס אנגענעהמער זייער בעזוך און וויען.

זענען די ווינער יודען געפאלען אויף דעם פלאן פון די אמעריקאנער „פעסט־וואכען", דאס הייסט, פראווען וואכען־לאנג א יום־טוב פון קונסט, מוזיק, טענץ און א לוסטיגע לעבען. אום צו געבען וויען דעם אלטען גלאנץ פון שעהנקייט און פרעה־ליכקייט.

אנגעהויבען האט מען מיט ריזיגע באנקעטען פאר די אמעריקאנער געסט אין די שעהנע זאלען האטעל „אמפעריאל" און אין דער גרויסער שטאטס־אפער און „בורג—טעאטער", צו וועלכע מען האט אויך איינגעלאדען די פארשטעהער פון די אויסלענדישע, און הויפטזעכליך, אמעריקאנער צייטונגען.

די באנקעטען זענען געווען גלענצענד. איך מוז זאגען, או מען האט זיך נישט געלאנגווייליגט. כאטש די מיניסטארען און די רעגירונגס־פארשטע־הער האבען געהאלטען, ווי עס פיהרט זיך געוועהנ־ליך ביי באנקעטען, לאנגע, פייערליכע רעדעס.

נאך די באנקעטען האט מען איינגעלאדען די אמעריקאנער צו זעהן די קונסט־טענץ אונטערן פרייען הימעל, אויפ'ן פלאץ פון סיטי האל און אויפ'ן פלאץ פון קייזערליכען „בורג־פלאץ".

שטעלט זיך פאר קונסט־טענץ פון פינף הונ־דערט פון די סאמע שעהנסטע יונגע ווינער מייד־לעך. די קונסט־טענצערינס זענען געווען אין הער־ליכע קאסטיומען, א לעבעדיגער וואלד פון בלומען און קאלירען. די קונסט־טענץ האבען פערכאפט דאס אויג און דאס הארץ. די אמעריקאנער זענען געווען געריהרט פון פרייד און קונסט־בעגייסטערונג ביז טרעהרען. קיין מענש האט נאך אין זיין לעבען אזא הערליך בילד נישט געזעהען.

די בעגייסטערונג, ווען די טענצערינס האבען געמאנצט א גאנץ ספעציעלען, צוזעם פעסט איינגע־שטודירטען טאנץ פון וויענער און אמעריקאנער פאהנען, דעם זאגענאנטען „פאהנען טאנץ", איז גארנישט צו בעשרייבען. די אוואציעס און בלומען־ווארפען האט זיך גארנישט געוואלט ענדיגען. מ'מוז אבער צוגעבען, או די קונסט־טענצערינס זענען ווירקליך געווען שעהנע מיידלעך, איינס און איינס געקליבענע, ווי די צאצקעס, ווי די בלומען.

און אט אזעלכע טענץ פאר די אמעריקאנער געסט קומען איצט פאר יעדען אווענד און מיט, ביי דער פייערליכער בעלייכטונג און וואונדערבארער מוזיק און גארטען פון פראנץ יאזעף'ס פאלאץ.

די הויפט־זאך איז, או די אלע פייערונגען זענען אומזיסט, בלויז צו עהרען און צו אמוזירען די אמעריקאנער געסט, וועלכע קומען קיין וויען.

איינער פון די אמעריקאנער געסט, וועלכע האר בען בייגעוואוינט די קינסטלערישע טאנ־פעסטען, א זעהר רייכער ביזנעסמאן און אנ'אלמן, הענרי סטיינער, איז אזוי בעגייסטערט געווארען, או ער האט זיך פערליבט אין דער טענצערין לילי קאפ־הער, אנ'ארימע יודישע מיידעל, פון דער „לעאפאלד שטאט". ער איז ארויף אויף דער בינהנע, נאך שלאסען בעקאנטשאפט מיט דער טענצערין, אויס גערריקט זיין בעוואונדערונג פאר איהר, און — האט זי געבעטען מיט איהם צו הייראטען. אבער וואס שנעלער, ווייל זעהר פיל צייט האט ער נישט.

— נו, ענטשליסט זיך, פרייליין קאפהער — האט ער געזאגט.

— מיסטער אמעריקאנער־לעבען — האט זי איהם געענטפערט — רעדט מיט מיין טאטען, וועט ער אייך געבען אן ענטפער.

דער אמעריקאנער האט אפגעזיפצט און גער אנט, או גאנץ יוראפ איז „גריין", ממש ווי גרינע ציבעלע, און עס האט נישט קיין שכל שנעל צו כאפען דאס גליק.

אבער אזוי ווי די ליבע איז שטארקער פון אלץ אין דער וועלט, איז דער רייכער אמעריקאנער אוועק צו דער טענצערינס פאטער און איהם ער־קלערט, או זיין טאכטער האט איהם בעזיגט. ווייל ביז איצט איז ער געווען א פרויען־פיינד. איצט אבער, זעהט ער, או זי א שעהנע פרוי וועט איהם גליקליך מאכען.

— אלזא, וואס ווינשט איהר, מיין העהר? — פרעגט דער יוד.

— איך וויל, או איהר זאלט מיר געבען אייער טאכטער פאר א פרוי.

דער יוד רייבט זיך צופרידען די הענד. אזא גליק האט ער זיך גאר נישט געריכט. עס נעהמט איהם שווינדלען פאר די אויגען. או קלי־

(ווייטער זעה 7־טע זייט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאָדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דאָנערשטאג 17 כא תמוז תר"ץ

יולי
זון-אויפגאנג 3.21
זון-אונטערגאנג 7.59

באנקראטען און פראלאנגאציעס

טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

דעם 31. דעצעמבער פ. י. האט דאס האנדעלס געריכט ערקלערט פאר באנקראט די פירמע „נ. דשעליכאווסקי און ל. ליטווין". דעם 12. יוני איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען די באנקראטירטע האבען פארגעשלאגען אפצוצאהלען 24 פראצ. פון די חובות, צאהלבאר יעדע 5 חדשים, די ערשטע ראטע — דעם 30. נאוועמבער. די קרעדיטארען זענען דערויף איינגעגאנגען און דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט.

* * *

דעם 12. אפריל האט די פירמע „ה. זאַץ און פאלינסקי", פאבריק פון שטרייך-גארן אויסארבייטונגען, פיעטריקאווער 71 האט בעקומען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען אויף 3 חדשים. איצט האט זיך די פירמע געווענדעט צום געריכט זיגענען אנ'ערלויבניש אנצוהויבען אונטערהאנדלונגען וועגען א גוטווילינען אויסגלייך מיט די קרעדיטארען. די פירמע שלאגט פאר 50 פראצ. פון די חובות, צאהלבאר אין 4 האלב-יעהריגע ראטעס. דאס געריכט האט בעשטעטיגט די אויסגלייך-אונטערהאנדלונגען.

* * *

דעם 10. יוני האט דאס האנדעלס-געריכט ערקלערט פאר באנקראט די פירמע „טשערניאַק און שטילער" (פיעטריקאווער 33), דערביי זענען טשערניאק און שטילער בעשטימט געווארען אונטער פאליצייאויפזיכט. איצט צוליב פערדעכטיגע מאניפולאציעס פון די באנקראטירטע זענען די קרעדיטארען ארויסגעטראטען מיט א פערלאנג, אז מ'זאל די באנקראטירטע ארעסטירען. דאס געריכט איז די בקשה נאכגעקומען.

* * *

נעכטען האט דאס האנדעלס-געריכט ערקלערט פאר באנקראט מרדכי בעסערמאן (נאוואמיעסקא 24). א רייע קרעדיטארען האבען צוגעשטעלט פראטעסטירטע וועקסלען אויף 5000 זל.

דער באנקראט איז ערקלערט געווארען פונ'ם 24. דעצעמבער 1929. אלס קאמיסאר איז בעשטימט געווארען דער האנדעלס-ריכטער קראַוסקי. דער באנקראטירטער איז בעשטימט געווארען אונטער פאליצייאויפזיכט.

א לאָדזער ווערט בע'גנבעט פון א ווארשאווער מיידעל

א פיקאנטע פאסירונג אין באהן

(פ) אדאם מאנטאפולווער פון זגערזשער 24 איז דיזער קו'אט פון נאוואמיעסקא 4 וענען אוועקגעפאהרען קי'ן קראטאשין, כדי דארט צו ערלעדיגען זייע'ע געשעפטס - ענינים. אין צוג האבען זיי געטראפען עפים א צניעותדיג פריילין, וואס האט זיך נישט געלאזט אר'ינצוהען אין א געשפרעך, אבער ווען דער וואגאן איז לעער געווארען פון מענשען האט זי זיך בישלעכווייז פונאנדערגערעדט און געווארען גאר היימיש. די לאדזער יונגעלייט האבען זיך פונאנדערגעשמייעכעלט און ווען ס'איז שוין געווארען „וואר'ם", האט קו'אט געגעבען א צייכען זיין חבר און יענער האט זיך אפגעטראגען פון קופע, אויפ'ן לאזענדיג די אליין מיט פרישלעכענדיג הינטער זיך די טיר. ווען ער איז אין א פערטעל שעה ארום אריינגעקומען, האט זיך די צניעותדיגע פריילין, פעריכט איהר פריי. זיך אין קו'אט האט צורעכט געמאכט זיין קראוואט.

דערנאך האט זיך דער צוג אפגעשטעלט אין אסטראוו. דאס פריילין האט זיך געזעגענט מיט איה'רע בעגלייטער, קו'אטען, וואר'מער מיט טינטפלעקען — א ביסעל פלער און אין אוועק זוכען איהר מוהטעצ די גאטשפאציצוע, וועלכע האט איהר געוואלט אפווארטען ביי דער באהן.

אינזער'ע לאדזער ערנען אוועקגעפאהרען ווייטער און זיך געגלעכען גרייטען צום אפשטייגען אין קראטאשין און דערהו'ל מאכען זיי'ע חשבונות. ווען מזואט האט געוואלט ארויסנעמען זיין פאטטפעל איז איהם געווארען גרין פאר די אויגען און לייכט אין האנד — דער פארטפעל איז פערשוואונדען. דאס קו'אט דאן פערשטאנען, אז דעם פארטפעל אין וועלכען ס'זענען געלעגען 600 זל. מזומן, דיין פאס און א פעקעל וועקסלען האט זי די „צניעותדיגע" פריילין געגומען אלס בעלוינונג פאר איהר „גע-זעלשאפטס-לייסטען" ווען זיי זענען אנגעקומען אין קראטאשין האט קו'אט באלד געמאלדען וועגען דעם דער פאליציי, דערווייל האט מאנטאפולווער בעמערקט, אז פון א וואגאן הדיטע קלאס שטייגט אויס זייער בעקאנטע. ער האט זי באלד פעסטגעהאלטען, מ'האט זי אפגעפיהרט אין פאליציי און אדורכגעפיהרט א רעוויזיע און געפונען קו'אטס פארטפעל, אהן די וועקסלען און אהן דעם פאס. מ'האט זי פעסטגעהאלטען און זי האט זיך אנגעגעבען אלס ערנא פרידריך פון ווארשא. קו'אט האט דערווייל צוריקבעקומען דיין מזומן, צי וועט ער בעקומען אויך זיינע וועקסלען איז א אפראגע פון דער צוקונפט.

אבּסאָלוטיג געשלעג צווישען ברידער

(א) דעם 20. מערץ האט אויף וויסאצקא 10 אויסגעבראכען א קריגעריי צווישען די ברידער אנטאני און פראנצישעק ריגאס פון איין זייט און זייער ברודער קאראל. בעת'ן געשלעג, וואס איז צווישען זיי ענטשטאנען, האט אנטאני געכאפט א האק און געמאכט מיט איהר קאראלען צוויי וואונדען. פראנצישעק האט ארויסגעכאפט ביי איהם די האק און האט מיט איהר דערלאנגט קאראלען אין קאפ.

קאראל א פערוואונדעטער און אויסגעלאפען אויפ'ן גאס און האט דארט געח'לש'ט. די פאמאוויע האט איהם ערטיילט ה'לף און אפגעפיהרט איהם אין פאזנאנסקים שפיטאל.

נעכטען איז אין קרייז-געריכט פארגעקומען דער פראצעס געגען דעם 42-יעהריגען אנטאני און 40-יעהריגען פראנצישעק. זיי האבען גע'טענה'ט, אז זיי האבען זיך פערטיידיגט, א רייע עדות האט אבער בעשטעטיגט זייער שולד. דאס געריכט האט זיי פער'משפט צו 6 חדשים יעדען און אפגעלייגט דאס אויספיהרען דעם אורטייל אויף 5 יאהר.

פראצעס וועגען וועלען פערגוואלדיגען

(פ) אין קריז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען אנ'אינטערעסאנטער פראצעס: אנטאנינא וואזשניאק איז וועגען אנ'אנגעלעגענה'ט געקומען אין סאבריקס פון מארגולים (וול'ש דריי) דארט אין קאנטאר איז אנוועזענד געווען דער 40 יעהריגער אדאלף קעמפנער.

דעמועלבען טאג האט וואזשניאק געמאלדען אין פאליציי, אז קעמפנער האט זי פערגוואלדיגט לויט דער פעראָרדנונג פון דער פראקוראטור האט מען אדורכגעפיהרט א מעדיצינישע אונטערזוכונג, וועלכע האט פעסטגעשטעלט, אז וואזשניאק האט איהר מיידעלשאפט נישט פערלירען. געגען קעמפנער איז דערנאך פערפיהרט געווארען א פראצעס פאר וועלען פערגוואלדיגען די וואזשניאק. אין א קורצע צייט ארום האט זיך וואזשניאק געמאלדען צו דער פראקוראטור און האט צוריקגעצויגען איהר בעשולדיגונג. די פראקוראטור האט דאן פערפיהרט א פראצעס געגען דער וואזשניאק און נעכטען איז דער פראצעס פארגעקומען. אויפ'ן פראצעס איז אויך אויס-געטראטען קעמפנער, דאס מאל אלס עדות. אויפ'ן פראצעס האט די וואזשניאק בעהויפטעט, אז איהר ערשטע ערקלערונג איז געווען ריכטיג, שפעטער האט קעמפנער געבעטען, אז זי זאל איהם נישט אנמאכען קיין דתרפות, ווייל ער קען אויך דערפאר פערלירען זיין פאסטען און זי האט זיך אויף איהם מרחם געווען און צוריקגעצויגען איהר אנקלאגע.

דער פראקוראר האט דאן זיך אפגעזאגט פון דער בעשולדיגונג און אנטאנינא וואזשניאק איז בעפרייט געווארען, דאגעגען האט דער פראקוראר פער-לאנגט צו ארעסטירען קעמפנער'ן און פערפיהרט געגען איהם אויפסניי א פראצעס.

גאכ'ן ערשטען פערהער, איז קעמפנער בעפרייט געווארען. די אויספארשונג ווערט ווייטער גע-פיהרט.

אבער קאנטאר פראָפ. זאלודקאווסקי קומט היינט קיין לאדז

דער בעוואוסטער אבער-קאנטאר פון אמעריקא, פראפ. אלהו זאלודקאווסקי קומט היינט צו-פאהרען קיין לאדז מיט דעם צוג, וואס קומט אן אויף דער פאבריקס-באהן 4.25. ביי דער באהן וועלען איהם אפווארטען פיל פון זיינע אנהענגער.

בעשטראפט

(מ) פישעל גערשט (זשגאווסקא 97) איז בעשטראפט געווארען מיט טויזענד זל. אדער 14 טאג ארעסט ווייל ער האט געהאנדעלט מיט פעל אהן אני-ערלויבניש, די שטראף האט אויף איהם ארויסגעלעגט די אינדוסטריע-אפטיילונג ביים מאגיסטראט, איצט איז זי בעשטעטיגט געווארען דורכ'ן קרייז-געריכט.

אפטייקען

די היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקי 27) דאנעצקי (פעטריקאווער 127) אילניצקי און צימער (וואלטשאנסקא 37) לייגוועבער (פרייהייטס פלאץ 2) הארטמאן (מלינארסקא 1) קאהאנע (אלעקסאנדראווסקא 80).

זעלבסטמארד

אוים ארבייטסלאזיגקייט און נויט

(ק) נעכטען בייטאג איז אין דער אפטייק אויף רוג קילינסקי גאס און פשעיאזד אריינגעקומען די 25-יעהריגע אנטאנינא באלאן, געקויפט א פלעשעלע עסיג-עסענץ און אויפ'ן ארט אויסגעטרונקען.

צו דער זעלבסטמערדערין האט מען באלד ארויסגערופען די פאגאטאוויע, וועלכע האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

די סיבה פון זעלבסטמארד איז ארבייטסלאזיגקייט און נויט.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן.

נאר 5 גאסטראלען פון גוט-בעקאנטען און בעליבטען ארטיסט פון אמעריקא נאר 5 גאסטראלען
געוועזענער דירעקטאר פון לאדזער יודישען טעאטער.
הערמאן סעראצקי

פאלקס-פרייזען פון 80 גר. ביז 3 זל.

שבת, ד. 19-טן 4 נאכמיטאג | שבת, ד. 19-טן 9 אוועגד | זונטאג, ד. 20-טן 9 אוועגד | מאנטאג, 21-טן 9 אוועגד

דינסטאג, דעם 22-טן יולי, 9 אוועגד לעצטע פארשטעלונג

פרעמיערע! צום ערשטען מאל אין לאדז! נייעס!
דער לעצטער אמעריקאנער שלאגער!

דער אפגענארטער מאן

אין 3 אקטען מיט געזאנג פון ז. פלוני. הערמאן סעראצקי אין דער טיטעלראל.

פערזאנען:

יצחק דווארקין — ראקאוו
דבורה, זיין ווייב — פאדערמאן
הערש (הערמאן סעראצקי
מערי זייערע קינדער (בעזמאן
סיידי (ליבראווסקא
פאני, הערש'ס פרוי — נערה
באריס, הערש'ס חבר — האמבורגער
מנשה פופסקי — הערשקאוויטש
ווילי, אקטיאר — באלבירסקי

דיריגענט — ל. זעלמאן. סצענאריוש — ד. אריעל. סופלער — וו. גייהויז.
בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.

בעקער-דעלעגאציע ביים אינערן-מיניסטעריום

(2) א דעלעגאציע פון צענטראלען בעקער-צעך אין פוילען האט זיך פארגעשטעלט פארן אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי און האט געבעטען, ס'זאלען אסיגנירט ווערען קרעדיטען אויף מעכאניזירען די בעקערייען און אז ס'זאל פערלענגערט ווערען דער טערמין צו מעכאניזירען די בעקערייען וועלכער ענדיגט זיך דעם 31 דעצעמבער ה. י.

די דעלעגאציע האט אויך געבעטען אפשאפען די העכסטע פרייזען אויף ברויט-ארטיקלען.

טעקסטיל-ארבייטער גרייטען זיך צו א לוין-אקציע

(2) צוליב'ן דויערענדען קריזיס אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, האבען די פעראיינען כמעט נישט ארויסגעוויזען קיין שום טעטיגקייט אין דער ריכטונג צו העכערען די לוינען. לעצטענס ווען די בעוועגונג אין די פאבריקען האט זיך אביסעל גע-שטארקט, בפרט צוליב דער פראפאגאנדע פאר געברויכען לאנדעס-אויסארבייטונגען, האט דער קלאסען-פערבאנד פון די טעקסטיל-ארבייטער אין פוילען בעשלאסען אויסצופארשען צווישען די מיט-גלידער, צי ס'איז רייף די לאגע פאר א לוין-אקציע און האט צוזאמענגערופען א דעלעגאטען-פערזאמ-לונג, אויף וועלכער ס'וועלען אפגעגעבען ווערען בעריכטען פון דער לאגע און די שטימונגען ביי די ארבייטער.

געגרינדעט א פלייש-בערזע

(ב) אין לאקאל פון פליישער-צעך אויף קא-פערניק 46 איז נעכטען פארגעקומען די גרינדונגס-פערזאמלונג פון דער פלייש-בערזע. צו דער פערזאמלונג זענען געקומען פארשטעהער פון די פליישער-פעראיינען, פליישער-צעך, פון דער וואיעוואדזטווע, סטאראסטווע, מאגיסטראט א. אנד. ס'איז בעשלאסען געווארען, אז דער זיץ פון דער בערזע וועט זיין אויף קאפערניק גאס. אין בער-זען-קאמיטעט זענען געוועהלט געווארען: יוזעף מלאגא, יאקובאווסקי, גאלדע, גרינבערג, דזיאלא-שינסקי, גארדאן; אלס פערטרעטער — לוטראשינסקי, ראדזיעיעווסקי, סקעמפסקי, האנקע, באיארסקי, פי-נעס, ת. קאמינסקי, טעמפעלהאף און דיאמענט.

אין פרעזידיום זענען אויסגעוועהלט געווארען: דוניאקאווסקי אלס פרעזעס, יאן קאווטשאק אלס וויצע-פרעזעס, יודעל אדלער אלס צווייטער וויצע-פרעזעס און לוטראשינסקי, שיכילא און אייזען אלס מיטגלידער.

פרוי שרה מיכאעלזאן

פיעטריקאווער 192

אדער איהרע קרובים ווערען געבעטען אין א דרינגענדער אנגעלעגענהייט צו קומען אין אונזער רעדאקציע.

נייע פאספארט-ביכלעך

(2) אין אינערן - מיניסטעריום ווערט איצט אויסגעארבייט א נייער מאדעל פון די פאספארט-ביכלעך, ווייל די איצטיגע ענטשפרעכען נישט אלע פאדערונגען און זענען נישט בעקוועם.

שטערבליך פערוואונדעט א ראוועריסט

(פ) פראנטשישעק בארטשאק איז אויף א ראווער פארבייגעפאהרען דעם דארף בארטאראוו, ווען דארט איז ביי איינעם פון די פויערן פארגעקומען א סעודה. א פאר שיכורע זענען איהם בעפאלען און פערוואונדעט. ס'איז אנגעקומען פאליציי, וועלכע האט ארעסטירט ק. וואזשניאק און אנטאני סובאלא. בארטשאק'ן האט מען געבראכט קיין לאדז און דא איהם אפערירט אין שפיטאל. ווי ס'שטעלט זיך ארויס האט ביי איהם געפלאצט דער שארבען.

די סבה פון אנפאל איז נישט פעסטגעשטעלט. באנטשאקס צושטאנד איז זעהר א שווערער.

אופּאַדלאַשטש און באַנקראָטען

וועגען דער קוראַטעלע איבער׳ן פערמעגען פון געפאַלענעם בעל־חוב

דער נײַ־געגעבענער געזעץ פון דעם סטאַרפּונקט, אז אויב א בעל־חוב האָט געמוזט ערקלערט ווערען אַנ׳אופּאַדלאַשטש, האָט ער מסתמא דורכגעפיהרט זיין אונטערנעהמונג צום ראנד פון א באַנק זיין אומפעהיגקייט אדער אפשר גאָר צוליב פיזוליגקייט.

ווי ס׳זאָל אָבער נישט זיין איז פערשטענדליך, פאַר וואָס דער ערשטער פּועל יוצא פאַר אַנ׳ערקלערטען אופּאַדלאַשטש איז דאָס בעזייטיגען דעם געפאַלענעם בעל־חוב פון דער לייטונג מיט דער זעלבער אונטערנעהמונג און בכלל פון דער פערוואַלטונג מיט זיין גאַנץ פערמעגען.

וויפאַלד ביים הערמאַנגטען בעל חוב ווערט צוגענומען דאָס רעכט צו דיספּאָנירען מיט זיין פערמעגען, קאָן דאָך דאָס דאָזיגע פערמעגען נישט איי־פּערגעלאָזט ווערען אָן זיין רשות אדער בלייבען סתם אָן אַנ׳אומבעוועגליכען צושטאַנד, בעשטימט טאַקע דער האַנדעלס־טריבונאַל גלייך אין דער־זעלבער דעצי־זיע, לויט וועלכער ס׳ווערט ערקלערט אַנ׳אופּאַדלאַשטש די פּערזאָנען וועמען ס׳האָרף צײַטווײַליג אַנפערטרויט ווערען די קוראַטעלע איבער׳ן פערמעגען פון געפאַ־לענעם בעל חוב און דאָס אויספיהרען אלע איבער־היגע פונקציעס וועלכע זענען לויט די פערפליכטענדע געזעצע דערמיט פערבונדען; גלייכצייטיג ווערט אויך פעראָרדענט צו לייגען א סעקוועסטער אויף׳ן גאַנ־צען פערמעגען פון געפאַלענעם בעל חוב און עס ווערט דעסגלייכען אויך בעשלאָסען, וואָס פאַר א רעפּרעסיווע סאַנקציע זאָל אַנגעווענדעט ווערען לגבי דעם דאָזיגען בעל חוב.

קודם כל ווילען מיר זיך אָפּשטעלען אויפ׳ן סע־קוועסטער פון געפאַלענעם בעל חובס פערמעגען, דעם סעקוועסטער לייגט דער קאַמאָרניק, סעקוועס־טרירט ווערען די לאַגערען, קאַנטאָרען, קאַסעס, די גאַנצע בוכפיהרונג, בעזונדער־ליך פערמעגען און חפצים פון געפאַלענעם בעל חוב. אויב ס׳האַנדעלט זיך וועגען א געפאַלענער ספּולקע, ווערט אזא סע־קוועסטער דורכגעפיהרט נישט בלויז אין די געשעפטס־לאָקאַלען פון דער ספּולקע נאָר דעסגלייכען אויך אין דער פּריוואַטער וואוינונג פון יעדען פון די שותפים.

נאָכ׳ן דורכפיהרען דעם סעקוועסטער, שיקט דער קאַמאָרניק איבער אַנ׳ענטשפּרעכענדען פּראָטאָקאָל אין האַנדעלס־געריכט.

איצט וועגען פערענליכען צוזאַמענשטעל און קאָמפּעטענץ פון דער בעשטימטער קוראַטעלע.

די קוראַטעלע איבער׳ן פערמעגען פון געפאַ־לענעם בעל חוב ווערט אַנפערטרויט א קאָמיסאַר און איינעם אדער איינגע קוראַטאָרען, אפהענגיג פון דער גרויס פון דער געפאַלענער מאַסע, אלס קאָמיסאַר ווערט אויסגעטיילט איינער פון די געשוואוירענע האַנ־דעלס־ריכטער. ראַנגעגן אויפ׳ן אַמט פון א קוראַטאָר ווערט בעשטימט איינער פון די קוראַטאָרען אדער אַנ׳אַנדערער צוטרוילינער פּערזאָן.

ביים איבערנעהמען דעם אַמט טוט דער קוראַ־טאָר פּייליגע פאַר׳ן קאָמיסאַר אַנ׳ענטשפּרעכענדע שבועה, די טעטיגקייט פון קוראַטאָר איז א צייטווײַ־ליגע און געהויערט געוועהנליך נישט לענגער, ווי 15 טעג. לויט דער דעציזיע פון האַנדעלס־טריבונאַל קאָן די טעטיגקייט פון קוראַטאָר פערלענגערט ווערען אויף ווייטערע פופצעהן טעג. די אויפגאַבען פון קוראַטאָר זענען: 1) דורכצופיהרען א סעקוועסטער פון גע־פאַלענעם בעל חוב׳ס פערמעגען, אויב אזא סע־קוועסטער איז פאַר זיין נאָמינאַציע נישט דורכגע־פיהרט געוואָרען; 2) אויפצוכאַפּען די סעק־וועסטרירטע ביכער וועקסלען, אדער אנדערע בעווײַ־זען פון די חובות וועלכע מ׳איז שולדיג דעם געפאַלע־נעם אדער דאַרפען אין די נאָהענטסטע טעג תּעאַ־ליזירט ווערען; 3) אפצונעהמען אלע סומען און בר׳ן וועלכע קומען אין אויף דעם אדרעס פון געפאַלענעם בעל־חוב, דערביי טוט מען אבער געדענקען אז די קוויטירונג אויפ׳ן דערהאַלטענעם געלד טוט בעשטע־טיגט ווערען דורכ׳ן קאָמיסאַר און די בריף קאָנען געעפענט ווערען נאָר אין דער אנוועזנהייט פון גע־פאַלענעם בעל חוב, וויבאַלד ער געפינט זיך, פער־שטעהט זיך אויפ׳ן אָרט; 4) צו פערקויפען די פער־האַנגענע אויפ׳ן לאַגער סחורות. די דאָזיגע אקציע, טאָר אבער דער קוראַטאָר אויף איינענער אחריות נישט אונטערנעהמען, נאָר ער מוז פריהער האָבען א בעפולמעכטיגונג פון קאָמיסאַר, אויב ס׳האַנדעלט זיך וועגען אזעלכע סחורות וועלכע זענען שנעל צושאַנדען, אדער פון האַנדעלס־טריבונאַל וויבאַלד ס׳האַנדעלט זיך וועגען דויערהאַפטיגע ווערטען; 5) צוזאַמענצושטעלען א גענויען בילאַנס פון געשעפטס און פערמעגענס־צושטאַנד פון געפאַלענעם בעל־חוב. 6) צושטעלען דער פּראָקוראַטור א קורצען בעריכט וועגען צושטאַנד און כאַראַקטער פון גע־געבענעם אופּאַדלאַשטש; 7) צו פערטרעטען דעם געפאַלענעם בעל חוב אין אלע ציווילע פּראָצעסען, וועלכע זענען געגאַנגען איהם פעהפיהרט געוואָרען פאַר׳ן אופּאַדלאַשטש און אויטירעקט נאָכ׳ן אופּ־פאַדלאַשטש.

דער קאָמיסאַר האָט ווייטער די פליכט צו בע־ריכטען דעם טריבונאַל וועגען אלע ענינים און סכסו־כים, וועלכע האָבען א שייכות צום אופּאַדלאַשטש, צוצושטעלען דאָס צוזאַמענשטעלען דעם בילאַנס, צוזאַמענצורופען די קרעדיטאָרען און אכטונג צו גע־בען אויף דער פערוואַלטונג מיט׳ן פערמעגען.

י. אינפעלד.

נעכטיגע כ׳תמוז פייערונגען צוליב 26־טען יאָהר־טאָג פון ד״ר טעאָדאָר הערצל ז״ל

די נעכטיגע כ׳ תמוז פייערונגען ביי אונז אין שטאָט האָבען געהאַט א זעהר אימפּאָזאַנטען פערלויף.

אין משך פונקט אג זענען פאָרגעקומען א גאַנצע רייה מתנ׳ער־פערזאַמלונגען און עס זענען אפּגעריכטעט געוואָרען הזכרות אין די שוהלען און בתי־מדרשים אין די פערשידענע טיילען פון דער שטאָט.

נעכטען 10 פריה איז פאָרגעקומען א פייערליכע הזכרה אין דער סינאַגאָגע אויף אליא קאָשטשושקי, צו וועלכער עס האָבען זיך פערזאַמעלט א העכער מי־נער קעפיגער עולם. עס זענען אויך אנוועזענד גע־ווען דער קאָמיטעט פון דער סינאַגאָגע און אויך די מתפלל׳ים פון היגען ציוניסטישען קאָמיטעט.

די הזכרה האָט אפּגעריכטעט דער אייבער־קאַנטאָר ה׳ אלטערמאַן און נאָכדעם ווי דער כאָר זינגט עטליכע קאַפּיטלעך תהלים מאַכט ה׳ אלטערמאַן א „אל מלא רחמים" דעם פערשטאָרבענעם ציוניסטישען מנהיג ד״ר הערצל ז״ל.

אין אָוועגד איז אין לאָקאַל פון „הזמיר" פאָרגע־קומען א פייערליכע הערצל־אַקאַדעמיע איינגעאָרדענט דורך דער ציוניסטישער יוגנט אָרגאַניזאַציע „הרצליה".

אין די רעדעס וואָס זענען געהאַלטען געוואָרען וועגען דאָס לעבען און שאַפען פון פערשטאָרבענעם האָבען זיך די רעדנער ספּעציעל אפּגעשטעלט אויף דער איצטיגער פּאָליטישער לאַגע אין ציוניזם און אונטערגעפאָדערט די פערזאַמעלטע צו א פערשטאַרקטע טעטיגקייט פאַר׳ן אויפבוי פון ארץ־ישראל און פאָרט־צוזעצען דאָס גרויסע ווערק, וואָס האָט אָנגעהויבען דער אונפערגעסליכער ציוניסטישער מנהיג ד״ר הערצל.

אויך די היגע אפּטיילונג „ברית־טרומפּעלדאָר" האָ־בען נעכטען איינגעאָרדענט אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע א פייערליכע אקאַדעמיע גע־ווידמעט דער 26־טער יאָהר־טאָג פון ד״ר ט. הערצל.

אין א שעהן געבויטע העברעאישע רעדע עפענט די אקאַדעמיע ה׳ לובלינסקי, וועלכער שטעלט זיך בע־זונדערס אָפּ אויף די ענטוויקלונג פון יודישען מלוכה־געדאַנק פון הערצל, ביז היינט.

נאָכדעם ווי עס רעדען נאָך די ה״ה סטאַר. ט. בער־קאָל און אשר ווינבערגער ווערט די אקאַדעמיע אונ־טערן געזאַנג פון „התקוה" געשלאָסען.

צוליב דעם 26־טען יאָהר־צייט־טאָג פון פערשטאָר־בענעם ציוניסטישען מנהיג ד״ר טעאָדאָר הערצל ז״ל איז דאָס ציוניסטישע ביוראָ אין משך פון נעכטיגען טאָג געווען געשלאָסען.

א צימער אין „העלענובעק"

אויפ׳ן נאָמען פון פערשטאָרבענעם יוסף יאַשונסקי

אין שייכות מיט דעם טויט פון דעם פערוואַלטונגס־מיטגליד פון „העלענובעק" יוסף יאַשונסקי איז לעצ־טען פאָרגעקומען א מיטיער־זיצונג פון דער פער־וואַלטונג אין וועלכער עס איז בעשלאָסען געוואָרען אויפצופאָדערן אלע מיטגלידער צו בעטייליגען זיך אין דער לו״ה, וואָס קומט פאָר מאָרגען, דאָנערשטאָג.

א טייל דעם איז בעשלאָסען געוואָרען מיט׳ן ציל צו פערגרעסערן דאָס אנדענק פון פערשטאָרבענעם אויסצוהאַלטען אויף זיין נאָמען א צימער אין „העלענובעק".

צו דעם צוועק איז באַלד אויף דער נעכטיגער פערזאַמלונג געזאַמעלט געוואָרען די ערשטע 500 זל.

לאָדזער מאַגיסטראַט סובסידירט די „ווילנער"

הנחה בילעטען צו די „ווילנער" פאַר אַרבייטער

נאָך א אינטערווענץ פון דער בונדישער שטאָט־ראַט פראַקציע האָבען דער פּרעזידענט ה׳ זשעמינסקי און דער לאַזניק פון קולטור און בילדונגס־אפּטיילונג, ה׳ סמאָליק געווען מסכים געוועזן צו בעשטימען פאַר די גאַסטראָלען פון די „ווילנער" טרופּע אין לאָדז, עטלי־כע טויזענד גילדען פון דער בודזשעט פאָזיציע פאַר א יודיש קונסטלערישען „טעאַטער", די פּראַקטישע דורכ־פיהרונג איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם יודישען קולטור־אמט פון די פראָפ. פעראיינען אין לאָדז.

אויף דעם כאַרען האָט דער קולטור־אמט, גע־שלאָסען אַן אָפּמאַך מיט דער דירעקציע פון די „ווילנער", לויט וועלכען מיטגלידער פון פראָפ.־פעראיינען בעקומען הנחה־בילעטען אויף אלע פּלעצער, צום פּרייז פון 50 גר. ביז 2 גילדען אויף אלע פאָרשטעלונגען. אנהויבענדיג פון 16־טען ד. ח. ביז׳ן 1־טען אוי־גוסט. פאַר אַרבייטסלאָזע וועט א בעשטימטער סכום בילעטען פערטיילט ווערען אומזיסט. די הנחה־בילע־טען פאַר פעראיינס־מיטגלידער, וועלען אַרויסגעגעבען ווערען אין קולטור־אמט, פון הײַנט אָן, אין די אמט־שעהן פון 11 ביז 1 מיטאָג און פון 6 ביז 8 אָוונד.

דער מחבר

פון „אונטער די פליגעל פון דער וועלט" ווערט געבעטען צוצושיקען זיין מאַנוסקריפּט אדער זיך צו מעלדען אין רעדאַקציע ביז 12 א זייגער יעדען טאָג.

תל־אביב׳ער מאַטאָציקליסטען אין לאָדז

דער לאָדזער „הכח" האָט בעקומען א אויפטראַג פון וועלט־פערבאַנד „מכבי" פוילישער קרייז צו אָר־גאַניזירען א אויפנאַהמס־קאָמיטעט לכבוד די 10 מאָ־טאָציקליסטען פון „מכבי" (תל־אביב), וועלכע זענען אויף מאָטאָציקלען געקומען צו פאָהרען נאָך אייראָפּע און אנטי״ל געגומען אין די „מכבידה" אין אנטווערפען. צוריקקומענדיג פאָהרען די העלדישע מאָטאָציקליס־טען אדורך פוילען און אויך אונזער שטאָט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט קומט פאָר דאָנער־שטאָג דעם 24־טען ד. ט. 8 א זייגער אין אָוונד אין לאָקאַל פון „הכח" (פּעטריקאָווער דריי־און־אַכ־ציג) א קאָנפערענץ פון אלע יודישע ספּאָרט־קלובען, ווי אויך ציוניסטישע יוגנד־אָרגאַניזאַציעס.

„אילוסטרירטער פוילישער מאַנטשעסטער"

אונטער דער רעדאַקציע פון אלי באַרוכין און גרשינען דער יובל־נומער פון דער לאָדזער צייט־שריפט פאַר ווירטשאַפטליכע, געזעלשאַפטליכע און קולטורעלע פראַגען „אילוסטרירטער פוילישער מאַנטשעסטער" מיט אַרטיקלען פון: ד״ר אריה טאַרטאַקאָווער, קאָנסול מאַקס קאַהן, סטאַניס־לאַוו לוטערבאַך, יוליאַן טוביס, אסקאַר בערמאַן, ז. שפּעט, אלי באַרוכין, בראָנאַ וויגאַווער, סטאַ־ניסלאַוו אלעקסי רישעווסקי, מאַגיסטער יוזעף ליטר־וויק, י. האַנעמאַן א. אַ.

א חוץ דעם ברענגט דער יובל־נומער א רייכע געזעלשאַפטליכע כראָניק און פיל בילדער פון פייער־ליכען חנוכת־הבית פון נייעם בנין פון קרייז־געריכט אין לאָדז. פון יום־טוב פאַר פוילישער ערציהונג אין ספּאַלאַ, פון קונסט־אַטעליע פון פרוי רענאַ שענבראַן א. א.

דער נומער איז זעהר עסטעטיש אַרויסגעגעבען און מאַכט א פיינעם איינדרוק.

לוסטראַציע אין דער אלעקסאַנדרער קהלה

(ב) די לאָדזער סטאַראָסטווע האָט בעקומען אַנ׳אָנקלאַגע פון אלעקסאַנדרער יודען אויף דער אלעקסאַנדרער קהלה, וועלכע פיהרט נישט קיין שום טעטיגקייט. די אונטערגעשריבענע פאָדערן אז די קהלה זאָל פאַנאַנדערגעלאָזט ווערען.

די סטאַראָסטווע האָט בעשלאָסען אַרויסצושי־קען קיין אלעקסאַנדער א לוסטראַציע־קאָמיסיע.

היינט א הרצל־אַקאַדעמיע אין „התאחדות"

היינט 9 אָוונד קומט פאָר אין זאַל פון „התאח־דות" א פערזאַמלונג געווידמעט די 26־טע יאָהר־צייט פון ד״ר ט. הערצל.

שרפה אין א דאָרף

(ק) אין דאָרף דראָבניע אונטער לענטשיצע האָט אויסגעבראָכען א שרפה אין בעלד איז עס האָבען אפּגעברענט פינף הײַזער ווייץ.

די שרפה איז ענטשטאַנען פון א פונק פון א לאָקאָ־מאָטיוו פון א דורכגעהענדען צוג.

די זונטאָג׳דיגע גאַרטען = פערווײַ= לונג אין העלענאָוו

דער צוועק, אויף וועלכען ס׳איז בעשטימט א הכנסה פון וואַסערע איז אימפּרעזע, דעצידירט וועגען דעם ערפאָלג פון דער דאָזיגער אימפּרעזע.

די אונטערנעהמונגען, וועלכע ס׳ווערען איינ־געאָרדענט דורכ׳ן זשורנאַליסטען־סינדיקאַט האָבען שוין זייער שם אלס די שענסטע פון סעזאָן, אויף וועלכער עס דאָמינירט שטענדיג הומאָר.

דער באַל, וואָס קומט פאַר דעם 20. ד. ח. איז ווערט איינגעאָרדענט פאַר די אַרבייטסלאָזע אינ־טעלעקטועלע וועט זיכער א דורך מיט פערדינטען ערפאָלג.

מיט פערגעניגען קאָנען מיר מיטטיילען, דאָס א גאַנצע רייה לאָדזער פירמעס האָט פאַר זייערע פּערסאָנאַלען איינגעקויפט בילעטען, כדי זיי צו דערמעגליכען פריהליך צו פערברענגען א טאָג אין העלענאָוו. די רשימה פון די דאָזיגע פירמעס וועלען מיר ברענגען.

עס איז כדאי וואָס פריהער זיך צו פערזאָרגען מיט בילעטען אויף דער דאָזיגער גאַרטען־פערווײַלונג וועלכע קומט פאַר הײַנטיגען זונטאָג אין העלענאָוו.

Dziś w RADJO

Godz. 20.15

CHÓR DANA

z Qui pro Quo

לא אלמן ישראל...

(רעפלעקסען)

די צייט איז שלעכט, קריזיס, פערצווייפלטע מענשען בלאָנדזשען אַרום אָבער די וויכטיגע נאָמען אהן א ציל, געטריבען פון דער מיט צום אַריגינעלען שטראַהל פון „אפשר", צו דעם „אפשר" פון די אמאָל וועניגער היישעגדיגע גאַסען, וואו מען האָט נאָך נישט געהערט אזוי אפט פון באַנקראָטען און פּראָלאָנגאַציעס", פון זעלבסטמאָרד צום 9 מאָל פון רעגיסטראַציע פון אַרבייטסלאָזע" און נאָך אָנגעבען אַנגענעהם־קלינגענדיגע ווערטער, וואָס דערקוויקען ממש די פערצווייפעלטע הערצער...

יאָ, אמאָל איז געווען... אמאָל האָט מען דאָס „אפשר" כמעט שטענדיג געטראָפען איז די גאַסען, היינט איז דאָס וואָרט אויסגעשריבען פון אונזער בעגריף.

היינט וויל מען שוין אפילו נישט גלויבען אין וואָרט „רחמנות".

און דאָך, זאָגט וואָס איהר ווילט, איז נאָך פאָראַן רחמנות און מענשען געפיהל!

אט האָבען מיר דעם פאַרגאַנגענעם דינסטאָג געזעהן אין יתומים־הויז (פּאָלנאָצנאַ 83) א חתונה פון צוויי קיילערדיגע יתומים, אבער א חתונה מיט אלע פּיטשעווקעס.

חתן־כלה, פון פריהער אויס בעוואָפענט און צוגעגרייטע צום לעבענסקאַמף מיט פאַכען און די הענד — נישטאָ מעהר קיין עלעגדע, אַרימע יתומים לעך, מיט רחמנות־מינעלעך אויף די פערצווייפעלטע פּנים׳לעך — געזונדע מיידלעך, א געזונטע פּאָר, א אַנ׳עלעקטראָטעכניקער, מיט האַרטע אויסגעאַרבייטע הענד, וואָס קענען נישט יתומ׳יש בעטלען, נאָר בעל־מלאכה׳יש פערדינען אויף ברויט און זי, הגם מיט מאַניקורטע נעגעל אבער אַ׳אַרבייטערין — א שניי־דערין. — די פּרוכט פון רחמנות־געפיהלען, וועל־כע האָבען מעהר דעם „רחמנות" נישט נויטיג.

צוקוקענדיג אט די חתונה, וועלכע איז איינגע־אָרדענט געוואָרען מיט אזויפיל איבערגעגעבענהייט דורך די איצטיגע איבער־פערדאַגטע און פעראַרגטע מיט איינענע זאָרגען, מוז מען ווילענדיג צי נישט־ווילענדיג גלויבען, אז עס איז נאָך פאָראַן, אידעלע מענשען מיט רחמנות־געפיהלען, וואָס קענען מסגל צו זיין אפילו מענשען, וואָס זענען צוגעוואוינט צו אלערליי אנצי־טיגע צרות ופּרעניות.

* * *

און, אז עס זענען פאָראַן אין אונזער שטאָט מענשען, וועלכע אינטערעסירען זיך נישט בלויז מיט פערזאָרגען עלענדע יתומים מיט אלע זייערע הצטרכות׳ן, נאָר ווייזען זיי אויך אַרויס פון צייט צו צייט וואַרעמע מענשליך־פאָטערליכע געפיהלען, וואָס עס איז די יתומים אפשר גראָד אזוי נויטיג, ווי עסען, בעזונדערס אונז דער זונטאָגדיגער פאַקט, וואָס אפילו אין שלאָפּ־רעגען, האָבען הער ל. און פרוי ה. צ. נישט פערפעהלט צו קומען אין „ראַזאַלינא" מיט זיסיגקייטען און פרוכטען, כדי משמח צו זיין די יתומים מיט טאַנצען און שפּילען.

ווייזט אויס, הפנים אז די ספּעציפיש יודישע מדה פון רחמנות, און אפילו אין דעם איצטיגען קריזים איז פערצווייפעלטען מצב אויך נישט פערשוואונדען.

D-ski

ווילנער טרופּע

היינט שפּילען די „ווילנער" ש. אַנ־סקים ליטעראַרישע ירושה — טאָג און נאַכט — בעאַרבייט און פערענדיגט דורך א. קאַציזנע.

די אויפפיהרונג פון טאָג און נאַכט איז פאָרגעקומען צו ש. אַנ־סקים ערשטען יאָהרצייט. און שוין אכט יאָהר ווי טאָג און נאַכט ווערט נישט אַראָפּגענומען פון אַפיש ביי די „ווילנער", סיי אין לאַנד, סיי אויסלאַנד, און אומעטום מיט דעם גרעסטע אנערקענונג און בעוואונדערונג. אזא פער־כאַפּענדער אינהאַלט ווי אין „טאָג און נאַכט" איז זעלטען אין וועלכער נישט איז ביהנע ווערק.

אין לאָדז שפּילען די ווילנער טאָג און נאַכט צום ערשטען מאָל.

פרייטאָג: 3־טע פּרעמיערע — די האַגה פון יודישען אָניעל.

גאַסטראָלען פון הערמאַן סעראַצקי

אין היגען יודישען טעאַטער „פילהאַרמאָניע", וואו מיט גרויס פלייס רעפּעטירט מיט׳ן חשוב׳ן גאַסט ה׳ הערמאַן סעראַצקי, צום ערשטען מאָל אין פוילען די סענסאַציאָנעלע פּיעסע „דער אָפּגעבראָ־כענער מאַן" פון ז. פלוגי.

די פּיעסע האָט געהאַט א גרויסען ערפאָלג אין אַמעריקע און דאָ ווערט זי אויפגעפיהרט דורך ה׳ סעראַצקי מיט אלע אייגנצעלהייטען און עפעקטען ווי אין ניו־יאָרק.

שבת קומט פאָר די פּרעמיערע.

Dr. med. FELDMAN

אַקושער און פרויען־אַרצט

Rzgowska 5, tel. 191-08

נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין דער לעכטע־ניצע Piotrkowska 62 פון 7.30—5.30 נאָכמ.

וועלט־קאנפערענץ פון ראדיקאלע ציוניסטען אין לעמבערג

רעפעראט פון דעפ. יצחק גרינבוים

(סוף)

דער צווייטער טייל פון רעפ. גרינבוים'ס רעדע, איז מייסטענס געווידמעט דער לייטונג פון ציוניזם און דער פאליטיק, אבער זי איז א חידוש פאר אלעמען יפפרט פאר אונזש. שטריקער פאר וואס, ער גרינבוים, דער גענגער פון דער וויצמאן־פאליטיק, איצט נישט גענגען וויצמאן, יפפרט פאר האט ער אין נישט דער צורופער פון געשריי „נידער מיט וויצמאן!"

דער רעדנער זאגט:

איך קען נישט מסכים זיין מיט געשריי וואס עס ווערט אויסגעשטויסען! „זעהט, עס ליגען 134 טויטע אין ארץ ישראל, וויצמאן מוז גיהען, ער מוז זיין דער קרבן!"

אין דער מינוט פון די געשעהענישען, ווען ארום און ארום האבען די שונאים פון ציון אויפגעהויבען זייער שטים געגען ארץ־ישראל און האבען גערופען: מען מוז דעם ציוניזם „ליקווידירען, און אין פריהען פון די אייגענע איז איינגעטרעטען א אבשוואכונג, האמאלס, ווען עס האט זיך געהאנדעלט און דעם, אז מען מוז שטארקען און קאנסאלידירען, האט מען זיך איז נישט געווען דער מאמענט צו שרייען: „נידער מיט וויצמאן!" און געגענאיבער זיי מאכען פון וויצמאן דעם שעיר לעזאזל פון די געשעהענישען אין ארץ־ישראל. עס האט זיך געהאנדעלט און שטארקען און בינדען. איך האב געוואלט פערמיידען א בער־קריג".

ווען און די רעוויזיאניסטען האבען מיך גע־פרעגט:

וואס איז עס מיט דיר געשעהען? דו געהסט מיט וויצמאנען, דו ביזט געווארען אנ'אפארטוניסט? איך אבער האב געפונען דערויף אנ'ענטפער אין געזונדען ציוניסטישען אינסטינקט, וועלכער האט מיר אנגעוויזען אויף א וויכטיגען פראנט־קאמף, דעם קאמף מיט די אויסערע שונאים, מיט די שונאים אין ענגלאנד, וואו עס האט זיך ארויסגעשוילט דער געדאנק, די קאנצעפציע, אז מען טאר נישט דערלאזען צו א מלוכה מיט א יודישער מעהרהייט.

מיר האבען די דערפאהרונג אז זעהר אפט זענען די הבטחות פון מאקדאנאלד און באספילד זעהר געוויסענהאפטע און עהרליכע, אבער די קאלאניאל־בעאמטען טרייבען זייער אנטי־יודישע קאמפאניע, און עס קומט א צייט, אז עס שטעלט זיך ארויס, אז די ענגלישע רעגירונג האט געזאגט שקרים, זי האט אונז אפגענארט, כאטש זי האט גאר נישט געוואלט אפנארען.

דאס האט דערפיהרט דערצו, אז וויצמאן האט זיך געענדערט, וויצמאן איז אנדערש געווארען. אויפגערעגט איבער אלע געשעהענישען און איבער אלע עוולות, וואס עס האבען אהם און אונז בעגעגנט, פיהרט ער איצט א קאמף וועגען די רעכט פון ציוניזם, ער שטעהט אויף דער באריקאדע און אונטער אהם שטעהט די עקזעקוטיווע, וואס האלט אהם צוריק און לאזט אהם נישט מאכען קיין שארפע שריט, וועלכע ער האט געוואלט אונטער־נעהמען געגענאיבער דער ענגלישער רעגירונג אין דער ארץ־ישראל פראגע.

דאס זאג איך דא אפען ארויס און דאס זאל איך געזאגט ווערען אויף דעם אדרעס פון מיין חבר שטריקער. איך האב געזאגט: וויצמאן, אז אין קאמף פאר די רעכט פון ציוניזם, קענסטו רעכענען אויף מיר.

איצט, ווען וויצמאן שטעהט אויף דער באריקאדע, צי זאל מיר נישט דערלויבט זיין צו שטעהען נעבען אהם? מיין אפאזיציע איז קיינמאל נישט געווען קיין פערזענליכע. איך האלט, אז די אויפגאבען פון דער ראדיקאלער אפאזיציע, זענען א קאמפאניע געגען די לאנדאנער טענדענצען. דאס טוט נישט, נישט די רעוויזיאניסטען און נישט די לינקע ציוניסטען. די ראדיקאלע זענען מחויב צו קעמפען מיט דער לאנדאנער קאנצעפציע, וואס וויל האבען א ניי געטא אין פאלעסטינא. מיר מוזען קעמפען מיט די אויסערע שונאים און פאר די וויכטיגסטע ענינים, וואס רוקען זיך ארויס פון דער אויסערע פאליטיק.

דאס איז די היסטאריע פון מיינע עבירות און אפארטוניזם.

דער רעדנער רעדט נאך ארום די מיסיע פון סער סימפסאן אין ארץ־ישראל און ווייזט אן דערויף, אז סער סימפסאן וויל איצט אויך זארגען פאר דער ארבייטסלאזיגקייט פון די אראבער אין ארץ־ישראל.

מיר ווייסען, דאס יודישע פאלק וועלען אריינברענגען גרויסע קאפיטאלען אין לאנד, מיר וועלען ברענגען לאנד־ארבייט, עס וועט פאר אונזער קאפיטאל אויפבליהען נאר דערפאר, כדי דער אראבער זאל קענען פערדינען און דאס איז בעקאנט אז יעדער אראבער אין א"י־ישראל און אומעטום איז אנ'ארבייטסלאזער. דאס איז א געדאנק פון סער סימפסאן, וואס איז פאר אונז אוממעגליך. —

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט".

בעם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פונ'ם טאג, ווען די אנפראגע ווערט איינגעגעבען אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

781. חיים פעסקי.

אויב איהר זענט מיט'ן הויזווירט געטיילט דורכגעקומען און. ער איז שוין מסכים צו אנולירען דעם עקסמיסיע־אורטייל, דארפט איהר נישט פערלאנגען פון איהם, אז ער זאל דווקא געריכטליך די פראצעדור דורכפיהרען, נאר ס'איז גענוג, אז ער וועט אייך דעם טיטול וויקאנאווטשי קדיטירטערהייט איבערגעבען. אין ערגסטען פאל קאנט איהר פון איהם נעמען א קוויטאנציע, אז ער האט דערהאלטען דירה־געלד, פאר'ן וויטערדיגען קווארטעל נאכ'ן בעשטימטען טערמין פון דער עקסמיסיע.

782. א לעזער פון פראנציסקאנער נ.

ס'איז שוין אדורך א גענוגענדער טערמין, אז די ארנאמאציע וועגען אייער בעשטראפטקייט זאל קאנען ווערען פון קאטאסטער אויסגעשטראכען. ווענדעט זיך מיט אנ'ענטשפרעכענדע בקשה אין קרייז־געריכט.

783. קאמענגראדזקי.

אלס בעאמטער אויף א מלוכה פאסטען קאן נאמינירט ווערען נאר א פוילישער בירגער, און דעריבער וועט מען אייך זאלס לעהרער פון חדר פאזשעכנער שול נישט בעשטעטיגען.

784. א רעזערוויסט.

אפגערעדט דערפון, צי דער אנגענומענער מאטיוו איז פון אזא וואגיקייט אז ער זאל בערעכטיגען דאס אפלייגען די איבונגען, וועט אבער אייער בקשה צוליב היין פארמעלע טעמים נישט בעריקזיכטיגט ווערען, ווייל אזא בקשה מוז מען דערלאנגען מינדעסטענס 4 וואכען פאר'ן אנהויב פון די איבונגען.

785. מיכאל טאקארוש.

איהר קאנט דעם חוב אויפמאנען ביי די יתומים, נאכ'ן יאהר ווערט א זשראנט בעפרייט פון דער פער אנטווארטליכקייט פאר'ן וועקסעל־חוב.

איהר מוזט זיך אומבעדינגט צו דער געריכטס־פערהאנדלונג שטעלען און אויף דער פערהאנדלונג קייט זיך פערופען, ווייל אין געגענפאל קאן דער חוב יא צוגעמשפט ווערען.

786. שמייסער.

איהר האט נישט קיין גרונט זיך צו בעאומ־רוהיגען.

אמת אייער טיטול וויקאנאווטשי בערעכטיגט אייך טאקע נישט צו סעקוועסטרירען דאס אומבע־וועגליכע פערמעגען פון בעל חוב.

איהר געהט דאך אבער נישט ליינען קיין זא־יענטשע אויף דער תביאה, וואס שטעהט נאך אויף די זאנגען אז פעלד און אויך נישט אויף די פריכטען, וועלכע הענגען אויף די ביימער אין גארטען, נאר רעכענט צו ווענדען די עקזעקוציע אויף די תבואה און פרוכטען, האמאל, ווען זיי וועלען זיך שוין געפינען אין שפייכלער. אין אזא צושטאנד זענען זיי דאך שוין בעוועגליכע גיטער, וועלכע מ'קאן אומבעגרע־ניצט סעקוועסטרירען אויף'ן סמך פון א געוועהנ־ליכען טיטול וויקאנאווטשי.

787. ת. ט. פון לימאנאווסקיעגא 25.

688. משה.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר פערזענליך זיך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג מיטבערענגענדיג די צייטונג.

Dr. EBIN

PIOTRKOWSKA 10

PRZEPROWADZIŁ SIĘ na

Al. Kościuszki 39 róg Andrzeja

דאס ערשטע מיידעל

ראמאן פון'ם לעבען פון דער היינטיגער יוגענט אין רוסלאנד

פון ניקאלאי באגדאנאוו

.4

— פארוואס זיץ איך דא? — האט א רעוועט געטאן דער שמיר, — דערהרג'ענען דארף מען אייך, באנדיטסע ברואים, אז איהר ווייסט דאס אלץ און האלט איהם אונטער, און פארוואס איך זיץ! פאר'ן גע־געבעטען סאוויעטישען וואגען, איך זייס פון וואגען דער וואגען שטאנט. ער האט געקראגען אלס מתנה פון דעם פערוואלטער פון דער סאוויעטישער ווירטשאפט. איז ער געקומען צו מיר און זאגט: — שמיר, פערעכט אביסעל, איך וועל דיר שוין אנקען, גוט, מיין זאך איז ארבייטען. איך האב געמאכט א גוט שטיקעל ארבייט און געזאגט וויפיל קומט — צוויי פוד מעהל. זאגט ער צו מיר: — וואס, שמיר, דו ארבייסט ביי מיר רוהיג, קיינער ווייסט דיר נישט און דערפאר דארפסטו עס פער־געסען און מיר אכטען". אט אזוי מאכט ער א שטעל, דער פארשווער טייוועל. זעהר איז ער א גאנער? אנ'אונטערלעקער! א גארנישט, און איך האב גאנצע לעבען אויף מיין ברויט שווער גע־ארבייט. און האב זי אנגעצונדען, איהם אריינגע־ם און דערנאך, דעם אמת געזאגט, האב איך אנ־שפינען.

— איך האב אויך געטון אזוי.

— ריכטיג, קאמסאמאליעץ!

— אזוי איך האב איהם דערלאנגט מיט א שטיק פליש איבער'ן פלייצע, — האט „דער פיקס" בענייסטערונג אויסגעשריען. — איך האב ביי איהם געריינ.ט, וועש געוואשען, אויף די קיך אכטונג געגעבען. איך האב געמיינט — א רייכער — וועט מיר אפהאנקען. פאר דאס אלץ האט ער מיר א שטיקעל פלייש געגעבען און נאך א פערשימעלטע ערד. איך בין געווארען אויפגעקאכט און דער־לאנגט איהם מיט'ן פלייש איבער'ן צורה. ער האט מיך געיאגט נאך מיר און איך לויף איבער'ן דארף און דעק איהם אויף וואס די וועלט שטעהט.

אויך די רויט־ארמייערקע האט דערצעהלט: מען האט זיי גענומען ערד, צואקערט, פערזייט. ווען ער איז געקומען מיט ארבייטער און אלץ ארויס־גענומען. ער האט געזאגט, עס איז נויטיג פאר'ן קרייז, און נאר צוזאמלען די תבואה און זיין איינגענעם שייער.

— די רויט־ארמייערקעס האבען אויף דער פערזאמלונג געטומעלט, און נאטאשקע מעהר פון אלעמען, האט מען זי אריינגעזעצט.

— מיין פערקע, ווען ער וועט צוריקקומען, און ער איהם דערשיסען, — האט נאטאשקע פער־צעהלט.

— און פארוואס האט מען דיך אריינגעזעצט?

— האב איך געפרעגט דעם פערשמירטען אלטיטשקען וועלכער איז געזעסען אין פייכטען ווינקעל.

— מיר קומען פון דארף נאוועשקא, פויערים און פערד. האבען מיר ארגאנירט אנ'ארטעל. און ער, אנשטאט צו העלפען אונז, האט אויסגעגעבען די ארענדאטארען די מיהלען. האב איך געמאכט א טומעל, נו, און דערפאר זיץ איך.

— אט, א גארנישט! אזוי וועל איך זיך אפ־רעכענען, ווען איך וועל ארויס, איך פיהל, אז אין מיר קאכט אלץ אויף. דאס הארץ ווערט מיר צו־ריסען אויף שטיקער.

— אט־וואס, — זאג איך צו די פויערים, — מיר, קאמסאמאלצעס, וועלען איהם שוין אפראמען. לאמיר נאר זיין אויף דער פריי.

— ווער ווייסט? האבען געזאגט די פויערים און ענטשוויגען געווארען, שווער און טרויעריג. פון די ליימענע ווענט האט געבלאזען, און פון פייכטען ווינקעל האט זיך געמיראגען א שווערער, שרעקליכער ריח.

עס איז מיר אומעטיג געווארען אויף'ן הארצען. פלוצלונג האט עמיצער פון אויבען אנגעקלאפט.

— סעריאזשא! — א בעקאנטע שטימע. עס האט מיר א הויב געטון אויבען צום פענסטערעל.

— סאניא, דאס ביזטו? סאניטשקא. דא? צו־ברעך דעם שלאס... איך... איך וועל דערהרג'ענען. איך ווער מיר מיט די ווערטער. איך האלט זיך קוים אויף'ן גליטשיקען ריל.

— היין זיך נישט, סערגיי, אונזער חברה זענען אוועק איבער די דערפער צונויפצוקלויבען קלאגעס און אונטערשריפטען ביים פאלק. אזוי מארגען וועט אויסלאטשקין זיין אין קרייז. איך האב זיי אז פערורטיילט נאר פימקין איז א פחדן, אין געלאפען איבערבעטען סילאטיעווען.

— סאניא, רייס אפ דעם שלאס, און גענוג. איך וועל איהם... און פימקין וועט אויך קריגען!

— סעריאזשעלע, וועסט אלץ קאליע מאכען.

— סאניא, איך וועל עס נישט איבערטראגען. איך וועל זי דערהרג'ענען, מיט'ן קאפ אין וואנט...

— ליבינקער סעריאזשא, לייד אביסעל, — זי האט דורכגעשטעקט דורכ'ן פענסטערל די האנט און מיר א גלעט געטון איבער'ן פנים.

עס איז געווארען גרינגער...

איך בין געפאלען לעבען שמיר, זיך צוגעטוליעט צו זיין ראק און ענטשלאפען געווארען.

— ער האט זיך שטארק אויפגערעגט. דער יונג, — האט געזאגט דער שמיר. ער האט א אפגעצויגענעם פון זיך דעם ראק און מיר פאליע איינגעדעקט.

עס איז צוגעפאלען די נאכט, און אונזער „אך" האט אנגעהויבען ציהען א קעלט. און אין שווערען שלאף האט זיך אלץ פערגעסען.

און איך האב אין שלאף געזעהען עפעס ליכ־טיגעס. עס האבען זיך געהוידעט בוימער מיט ווייסער בלאכען.

ערגעץ האט געקלונגען א גלעקעל. און צוויי שען די צווייגען האט געפלאטערט א שווארצער לאק האר.

א טעמפער ווייטאג אין הארצען האט ביי מיר ארויסגערופען א געשריי. איך האב געעפענט די אויגען: דורך דער טיר איז אריין א מענש און די טיר האט זיך ווידער צוגעמאכט.

ווערנים טאטע האט מען ארויסגערופען. סי־לאנטיעוו האט איהם אריינגעזעצט. מען האט איהם ארויסגעפאדערט פון קרייז. מע רעדט, אז מען האט איהם אנשטאט דעם זון פערזעצט..

„צו וואס האט מען איהם ארויסגערופען? טרייבען אין שטאט ביינאכט?" — האב איך א טראכט געטון און זיך געהאלטען פאר'ן האר'ן.

איך האב זיך דערמאנט אין ווערנין. מען האט געטרעט וועגען איהם, אז ער איז דער דרייסטער אנ־פיהרער פון די רעוואלוציע. איך האב זיך דערמאנט זיין פירקאנטיג פנים און פרעכען ציינערדיגע מויל. ווערניס טאטע געוועזט א קאמארינסקע... האב איך זיך נאך דערמאנט און איך בין ווידער מיר איינ־געשלאפען.

.4

אינדערפריה זענען געקומען די־זעלבע מיליצ־יאנטען און מיר געפיהרט צום פערהער. מען האט מיר געפיהרט הינטער די שייערען, דאס פאלק זאל מיר נישט זעהען, גלייך אין קרייז־מיליץ (פאליציי) דער שעף פון קרייז־מיליץ, חבר קלימאקאוו, איז גע־זעסען צונויפ עלייגט די האריגע הענט און אז' האר־צען און לעבען איהם איז געלעגען צואגען מיט זיין פארטפעל זיין קאנטשיק... צום ערשטע מאל האט עס מיר אויסגעזעהען פאר נישט פאסיק.

— נו, ווי א זוי קומסטו אהער. דערצעהל, — און ער האט זיך אין מיר איינגעקוקט, זיינע אויגען האבען אינגאנצען אנדערש אויסגעזעהען ווי פריהער...

— די לעהרערין האט צוגערעדט, הא?

— קלימאקאוו, מאך זיך נישט נאריש.

— שוויין, סטערזוש, איך בין דיר, קאנט־רע־וואלוציאנער, נישט קיין חבר.

— ארויסרופען סילאנטיעוו'ן און דעם קאמ־סאמאלישען סעקרעטאר!

די מיליציאנטען זענען ארויסגעגאנגען.

— הער זיך איין, בחור, — איז קלימאקאוו ווייכער געווארען, — ערשטענס, זאלען מיר דער סטערזוש, דער לעהרערין, ארויסטרייבען, זי וועט פערשפארען בעטען די פיאנא. און דו פאהר אוועק אין ערגעץ און מאך א שווייג...

— קלימאקאוו, און דעם מאשעניק אט און אויבערלאזען. פארוואס האסטו פערזעצט די פויערים? אין וואס פאר א מיטלען האט ער די הויז אויפגעבויט? קלימאקאוו, איך וועל מיין קאפ צו־שפאלטען און מיינס וועל איך אויספיהרען!

— דעם קאפ וועסטו צושפאלטען... אט קלימאקאוו ביין געווארען, — מיין נישט, דא זענען נישט קיין יונגלעך.

סילאנטיעוו איז אריינגעקומען, געקוקט אין א זייט און צוגעפייפט, הינטער איהם איז געגאנגען אונזער פימקין, דער סעקרעטאר...

— לויט'ן פערהער איז א־ין ריכטיג, — האט געזאגט קלימאקאוו. — דער קאמסאמאליעץ אלאכין איז אונטערגעפאלען אונטער דער ווירקונג פון דער קלייןבירגערלייכער אינטעליגענציע, געמאכט א סקאנדאל און אפען זיך געשטעלט אנטקעגען דער סאוויעטישער מאכט; אין דער צייט, ווען ער איז געזעסען אין גרויב מיט'ן קולאקישען עלעמענט, האט ער צו־געזאגט העלפען צוטרייבען דעם ארטיגען סאוויעט. דאס אלץ איז פערשריבען אין פראטאקאל. איצט, חברים, לאמיר האבען א זיצונג און אזא עלעמענט אויסשליסען פון דער פארטיי.

מיר האט געווארפען אין היץ און אין קעלט. אלע דריי זענען דער קאמיטעט פון יאטשייקע. סי־לאנטיעוו איז אויך סעקרעטאר און פימקין און קלימאקאוו מיטגלידער.

זיי האבען שנעל צונויפגעשטעלט דעם פראט־טאקאל און די רעזאלוציע — אויסשליסען און רעכט אריינצוטרעטען...

— פימקין, האב איך געזאגט, ווען מיין צונג האט זיך אנגעהויבען בעוועגען, — פימקין, דו מיינסט דאס טאקע אויף אנ'אמת?

— מיט א פאסקודניאק רעד איך נישט...

מיך האט זיך דער קאפ פערדרעהט, נאר כ'ה אנצוזידלען איהם האב איך געפונען. דערנאך האט קלימאקאוו פערדרעהט מיר די הענד אויף הינטען און סילאנטיעוו, אונטערשפרינגענדיג, האט מיך גע־שלאגען איבער'ן פנים, דראפענדיג דערביי...

די מיליציאנטען האבען מיך גענומען פאר ח פיס און אזעקגעשלעפט איבער'ן שמוציגען היל צוריק אין גרוב.

— אט וואס, — האב איך געהערט, מי דארף א שלאף, פימקינ'ס שטימע, — מען דארף שיקען, פערהאלטען אויסאטשקינע'ן, ער פאהרט פון שאטש־קע אין קרייז מיט דעם גאנצען ענין. זיי האבען דעם גאנצען קרייז אויפגערודערט.. א סך שמוץ ווארפען זיי אויף דיר. סילאנטיעוו, און אויף מיר און קלי־מאקאוו'ן, א סך... ער פאהרט מארגען פריה.

— אויסאטשקין, זאגסטו?

— אויסאטשקין...

— כ'וועל איהם דערשטיקען, ווי א הינטעל, — נישט געזאגט האט עס קלימאקאוו, נאר געברומט. און אפשר האט זיך מיר דאס נאר אויסגעדוכט...

(פארזעצונג קומט)

א סברא אז שוין מיט דרייסיג טויזענד יאהר צוריק זענען געווען מענשען אין אמעריקא

ביז איצט האט מען געגלויבט, אז אין אמעריקע זענען נישט געווען קיין מענשן פריער ווי מיט 10 טויזנט יאר צוריק.—די וויכטיגסטע ענטדעקונג אין נעווארא

עס איז א סברא, אז שוין מיט 30 טויזענד יאהר צוריק האבען געלעבט מענשען אין אמעריקא. אין נעוואדא, וואו עס זענען פעראן גרויסע וויסטענישען, האט מען איצט געפונען סימנים, וואס ווייזען, אז מענשען האבען שוין געלעבט אין אמעריקא א סך פריהער ווי מען האט ביז איצט געגלויבט. ביז איצט האט מען געהאלטען, אז דער מענש געפינט זיך אויף דער אמעריקאנער ערד אומגעפער ווי 10 טויזענד יאהר.

די וויכטיגע ענטדעקונג האט געמאכט ד״ר מארק הערינגטאן, וועלכער האט געפונען רעשטלעך פון מענשען אין חוות טיף אין דער ערד אין נאוואדא.

די וויכטיגע ענטדעקונג איז געמאכט געווארען אויף פאלגענדען אופן:

דער וועסט־מוזעאום האט געקריגען די ערלויבניש צו מאכען אויסגראבונגען אין דער בערימטער הייל, וואס איז בעקאנט אלס די „רזשי־פסוס קעיוו" אין נאווארא. דער מוזעאום האט געשיקט ד״ר הערינגטאן צו מאכען די אויסגראבונגען.

מיט עטליכע מאנאטען צוריק האט זיך אנגעהויבען די אויסגראבונגען־ארבייט, און עס האט לאנג נישט גענומען און ער האט אנגעהויבען צו שיקען בעריכטען פון דארט וועגען מערקווירדיגע ענטדעקונגען.

גאנץ אויבען, נאהענט צו דער אויבערפלאך פון דער ערד, האט ד״ר הערינגטאן געפונען רעשטלעך פון די פועבלא־אינדיאנער, וועלכע האבען דארט געלעבט ארום דריי טויזענד יאהר צוריק. גראבענדיג טיפער האבען זיי מיט זייערע גראב־אייזענס זיך אנגעשלאגען אין א הורבע פון אספאל פון שאף, דאס האט דעם געלערנטען שטארק פער־אינטערעסירט און ער האט גענומען גראבען טי־פער, און אונטער די שפורען פון די שאף האט ד״ר הערינגטאן און זיין קאמפאניע געפונען א פלאך פון זאמד און שטיינדלעך, און וועלכע זיי האבען געפונען די ביינער און די נעגעל פון א דזשילע, וואס ווערט אנגערופען אויף ענגליש „סלאטה", און אין דער זעלבער פלאך זענען געווען די סימנים פון א פייער, דאס הייסט, עס איז געלעגען א קליינע הורבע מיט אויסגעברענטע קוילען. מיט אלע סימנים איז דאס איז געווען א פייער, וואס מענשען האבען דא צעלייגט.

דער פייער געפינט זיך איבער דרייסיג פוס טיף אין דער ערד. די וויסענשאפטסלייט האבען אויסגע־רעכענט אז יענער פלאך ערד איז אומגעפעהר 30 טויזענד יאהר אלט. פאלגליך זענען די מענשען אומגעגאנגען אויף יענעם ארט מיט גאנצע דרייסיג טויזענד יאהר צוריק.

בעקאנטער בערלינער רעסטאראטאר

ווייזט זיך ארויס פאר א באנדיטען־פיהרער

בערלין

דא איז נעלם געווארען דער בערלינער רעס־טאראן־אינהאבער ערבאן. די פאליציי האט א בע־גרינדעטען פערדאכט אויף ערבאנען, אז ער איז געשטאנען בראש פון א באנדע רויבער.

מיט א פאר טעג צוריק האט די פאליציי אין לובעק ארעסטירט די בעוואוסטע אינטערנאציאנא־לע גנב'טע נעלי גראסניג. די פאליציי־אגענטען האבען בעמערקט, אז נעלי גראסניג פאהרט ארום איבער לובעק אין אן אויטאמאביל מיט א בערלי־נער נומער. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט אז דער אויטאמאביל געהערט צו א גאנץ געאכטע־טען בערלינער קאמערסאנט ערבאן.

אויפ'ן פערהער האט נעלי גראסניג ערקלערט, אז ערבאן האט ארגאניזירט און פינאנסירט א גאנ־צע באנדע גנבים וועלכע האט אויסגעפיהרט א גרויסע צאהל גנבות אין בערלין.

אויפ'ן גרונד פון די ערקלערונגען האט די פאליציי געלעגט א בעזונדערען אכט אויף דער אויפפיהרונג פון ערבאנען און בעמערקט, אז ער לעבט ברייט, נישט לויט זיינע איינקונפטען.

ערבאן האט נישט לאנג געקויפט אן אויטא־מאביל פאר 30 טויזענד מארק א חוץ דעם א מא־טאר־לודקע און א פערד־שטאל, א זעגעל־יאכטע א.ד.ג.

ווען די פאליציי איז געקומען אין וואוינונג פון ערבאנען, האט מען אלץ געטראפען לעדיג. ערבאן האט פאר'ן בעזוך פון דער פאליציי בעקו־מען צפעס א טעלעגראמע און איז באלד נעלם גע־ווארען. אין דער וואוינונג האט מען געפונען א פאקעט מיט 30 זיידענע קליידער, וועלכע זענען געווען גע'גנב'עט דורך נעלי גראסניג. צוזאמען מיט ערבאנען זענען פון בערלין נעלם געווארען נאך א פאר פערזאן, וועלכע געהערען וואהרשיינ־ליך צו דער באנדע.

ווען עס געהט וועגען כבוד פון א פרוי

נעהמט אויף זיך די שולד אין א פערברעכען, וואס ער איז נישט בעגאנגען

פאריז.

אין איינעם פון די פאריזער געריכטען איז פאר־געקומען א זעהר אריגינעלער פראצעס.

דעם בעשולדיגטען האט מען פארגעווארפען א פערברעכען, וואס ער איז נישט בעגאנגען. דער בע־שולדיגטער האט געזאגט פאר'ן געריכט א בילעטען ליגען, האט געבעטען מ'זאל איהם פעראורטיילען און דאס געריכט האט איהם דאך בעפרייט.

א רייכער פאריזער פאבריקאנט איז געפאהרען אין, אנאיטא אינאנעם מיט א יונגער דאמע. דער איטא האט איבערגעפאהרען און שווער פערוואונ־דעט א פערביגעהער.

ווען ס'איז אנגעקומען פאליציי און געוואלט צו־נויפשטעלען א פראטאקאל, איז די דאמע פערשוואונדן.

צעהן עדות און דער געליטענער גופא האבען ערקלערט, אז געפיהרט דעם איטא האט א דאמע. אבער דער פאבריקאנט האט ערקלערט:

זאל מען מיך פערמשפטען אויף א מיליאן שטראף, אויף 10 יאהר טורמע; ביים רודער בין איך געזעסען אין דעם נאמען פון דער דאמע, וואס איז מיט מיר גע־פאהרען, וועל איך נישט אנרופען.

דאס זעלבע האט ער ערקלערט פאר'ן געריכט, פארדערענדיג א שטראף פאר זיך.

זיין פערטיידיגער האט געזאגט:

— דער יונגע־מאן איז א פערהייראטער. די דאמע וואס איז מיט איהם געפאהרען, איז אויך א פער־הייראטע, אבער דאס איז געווען נישט זיין פרוי. איהר איז איינגעפאלען זיך צו זעצען ביים רודער, הגם זי קאן נישט פיהרען קיין אויטא. איהר פארט פערשטעהן, אז דאס עהרען־געפיהל ערלויבט איהם נישט אנצורופען די פרוי. מיין קליענט איז אומ־שולדיג און איהר דארפט איהם בעפרייען.

דאס געריכט האט דעם פאבריקאנט בעפרייט. אבער די ריטערליכקייט פון פאבריקאנט האט טייער געקאסט דעם איבערגעפאהרענעם. ער איז שווער פער־וואונדעט און קאן פון קיינעם נישט מאהנען קיין ענטשעדיגונג. נאך מעהר: ער מוז בעצאהלען די געריכטס־קאסטען.

קלאגט אהן איהר 60 יאהריגען ארבייטס־געבער, אז ער האט זי פערגוואלטיגט

ווילנא. מיט א קורצער צייט צוריק האט זיך אין פאליציי־פאסטרונעק אויף זוויערינעץ געמאלדען א יונגע פרויליין, וועלכע איז גלייך נאכ'ן אריינקומען אין פאסטרונעק, אויסגעבראכען אין א היסטערישען געוויין.

דעם דיזשורנעם פאליציאנט איז קוים געלונגען איהר צו בערוהיגען.

דאן האט זי געמאכט פאלגענדע מעלדונג:

מיט דריי טעג צוריק האט זי בעקומען ארבייט ביים זוויערינצער אונטערנעהמער א.

שוין פון ערשטען טאג אן האט זי בעמערקט אז איהר בעל־הבית — דער 60־יעהריגער א. בעצ־ציהט זיך צו איהר מיט א פערדעכטיגער סימ־פאטיע און פערפאלגט זי מיט צווייטייטיגע בליקען און פארשלאגען.

אויפ'ן דריטען טאג נאכ'ן פערענדיגען די ארבייט האט דער בעל־הבית איינגעלאדען זי צו איהם אין שטוב מיט'ן אויסרייד, אז ער האט זיך ארורכ־צורעדען מיט איהר וועגען א וויכטיגען ענין, וואס האט א שייכות צו איהר ארבייט.

אין שטוב האט דער 60־יעהריגער פאלעבאס געשטעלט איהר פיבור און פלומרשט פארגעשלא־גען איהר א העכערען און א בעסערען בעצאהל־טען פאסטען.

באלד האט ער אויך געשטעלט אויפ'ן טיש ליקער און האט זי צוגערעדט זי זאל מיט איהם מאכען א שנעפסעל.

בעת'ן שמועס האט ער זי דאן געמאכט א וויט נישט קיין צווידייטיגען פארשלאג.

ווען זי האט איהם אפגעזאגט, איז דער אלטער בעגאנגען איבער איהר א געוואלדטאט.

די ארבייטערין וואלקובנא האט זיך קוים ארויס געריסען פון איהם און גלייך אוועקגעלאפען אין פאליציי־פאסטרונעק.

דער 60־יעהריגער א. איז גלייך ארעסטירט געווארען.

בעת'ן פערהער האט ער דערקלערט, אז ער איז געפאלען אלס קרבן פון א שאנטאזש מצד זיין ארבייטערין וואלקובנא, וועלכע ער האט אפגעזאגט פון דער ארבייט און די לעצטע האט געוואלט פון איהם אויספרעסען געלד.

א. איז דורכ'ן אויספארשונגס־ריכטער בעפרייט געווארען ביז מ'וועט בעטראכטען זייערן פראצעס.

DR. MED.

L. Pikielny

אוראלאג

ספעציאל־ארצט פאר נירן, בלאז און אורין־קראנקייט

NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעהמט אן פון 4—7 אוונד.

---

500 שיינע ווינער מיידלעך טאנצען אין די גאסען צו אמוזירען די אמעריקאנער געסט

(ענדע פון 3־טע זייט).

ניקיים, אזא שידוך, א רייכער אמעריקאנער! עס איז דאך ווי א חלום!

— זעהר שעהן, מיין הער; — ענטפערט דער יוד און בעט דעם גאסט צו דערצעהלען, וועך ער איז און פון וואנען ער איז א. א. וו.

דער אמעריקאנער דערצעהלט אלעס וועגען זיך, און דער יוד איז צופרידען.

— אלזא — זאגט דער אמעריקאנער חתן — גיט איהר מיר אייער טאכטער פאר א ווייב?

— וועלכע טאכטער, מיין הער? איך האב, ווי זאלען מיר געשענקט זיין, אכט טעכטער, איינע עלטער מיט א יאהר פון דער צווייטער.

— איהר נאמען האב איך, ליידער, פערגעסען, ארויס פון קאפ. די קונסט־טענצערין מיין איך.

עס שטעלט זיך ארויס, אז דעם יודס דריי טעכטער זענען קונסט־טענצערינס.

— די, וואס האט געטאנצט אזוי שעהן נעכ־טען אוונט אין גארטען פון פראנץ יאזעף'ס פאלאץ.

— אלע דריי האבען דארטען געטאנצט — זאגט דער יוד — פיליכט געדענקט איהר דעם נאמען? איינע הייסט מילי, די אנדערע לילי און די דריטע צילי.

ניין, אומזיסט, דער אמעריקאנער קען זיך נישט דערמאהנען, צי עס איז געווען צילי, צי טילי, צי מילי, ער ווייס נאר איין זאך: ס'איז געווען די שענסטע — זאגט ער.

— ביים טאטען זאגן די אויגען זענען אלע טעכטער שעהן — מאכט דער יוד.

הכלל, ס'האט נישט געהאלפען. דער אמעריקאנער האט געמוזט ווארטען און קומען מארגען. ווען אלע אכט טעכטער זענען געווען אין דער היים, האט ער דערקענט זיין בעשערטע, און ער איז גלייך געווארען איהר חתן.

צו דעם מיידעלס גליק איז נישטא קיין גרענעץ. עס איז דאך דער טרוים פון אלע ארימע שעהנע מיידלעך, אז עס זאלען זיך אין זיי פערליבען אמעריקאנער רייכע יונגעליים. ב

די „לעאפאלד־שטאטער" יודען זענען נאר אד רוים פון די כלים פון גדולה, ווייל אזא זאך פאר־סירט דאך נישט יעדען מאנטאג און דאנערשטאג, און ווער שמועסט נאך, ביי א יודען, וואס פערמאגט קיין עץ־הרע, אכט טעכטער צו פיהרען אונטער דער חופה!...

מ—ה.

דער מארד אין דער נאכט

(45

גרויסער שפאנענדער סענסאציאנעלער ראמאן

— ווראוי איז דאס געלד צוריקגעקעהרט געווארען?

— א פערשוין מיט א בארד און רויטע האהר איז נעכטען געקומען אין „גראנד־האטעל", וואו עס וואוינט דער קאפיטאן סאלאמקא, און איבערגעגעבען דעם שווייצער א פאקעט מיט געלד.

— ווייסער א רויטער פארוק!... הייסאנס פאר־רוק! — האט ריקמאן אויסגערופען. — מארגע!.. און ער האט נישט איבערגעלאזט נאך זיך קיין שום שפורען?..

— ניין! ער איז געקומען פערשטעלט, און איז גלייך אוועק... מ'ווייסט זענען איהם גארנישט צו דערצעהלען... אבער אפשר אייך וועט געראטען איהם צו געפינען...

— מיר זאל געראטען? — האט ריקמאן א שמייכעל געטאן — איהר שפאסט?!

— ניין, איך שפאס נישט, נאר איך הער זעהר ערנסט, — האט טארטשינסקי געענטפערט — איך מיין די נומערן פון די באנקנאטען, וואס דער קא־פיטאן האט געהאט איבערגעגעבען היימאנען. די באנק בעמיהט זיך פעסטצושטעלען, ווער און וואו מ'האט זיי אויסגעטוישט... איך גלויב אבער נישט, אז די באנק וועט און דער הינזיכט עפעס אויפטון, און איך וואלט געוואלט, אז מיט דעם ענין זאל זיך פעראינטערעסירט א מעהר פעהיגער מענש... למשל, איהר... איהר זאלט זיך פעראינטערעסירען.

— כ'האב מורא, אז איהר שאצט איבער מיינע כוחות.

— א קלוגער מענש קען זיך לייכטער אנ'עצה געבען מיט אזא ענין! איך הערט אויפמערקזאם, וואס איך וועל אייך זאגען. דא זענען די נומערן פון די באנקנאטען, וועלכע זענען געלעגען אין היימאנס קאסע, און דא איז די רשימה פון די באנקנאטען, וואס דער קאפיטאן האט צוריק בעקומען... מיט די דאזיגע רשימות קאנט איהר וויזיטירען די בענק ביז איהר וועט אנטרעפען אויף די פערנאטירטע נו־מערן! זעהט דערוויסט זיך, ווער ס'האט זיי גע־טוישט, און אז אייך וועט עס געלונגען...

— נו?.. און אז מיר וועט געלינגען? — האט ריקמאן א פרעג געטון, נעהמענדיג די פאפירען.

— דאן וועט זיכער דער ענין זיין ארלעדיגט...

— איהר ווילט זאגען, אז מיר וועלען געפינען דעם מערדער?

— יא, דעם מערדער!.. ווייל דאס האט ער גע־טוישט דאס געלד!

— ענטשולדיגט!.. איהר מוזט דאך אבער פריהער דערוויזען, אז היימאן האט געהאט ביי זיך דאס געלד אין דעם טראגישען מאמענט.

— איך וועל עס גאנץ לייכט קענען דערווייזען, ווי נאר איהר וועט אויסגעפינען, ווער ס'האט גע־טוישט דאס געלד.

— צוזינגענדיג דעם מערדער זיך מודה צו זיין?

— ניין, אויף אנאנדער אופן... אזוי הייבט זיך מיר אן אויסצווייזען...

— איהר זענט עפעס ווידער חושד?

— אין עטליכע טעג ארום וועל איך שוין נישט חושד זיין, נאר זיין זיכער! אלזא, פריינד ריקמאן, פטרט נישט קיין צייט, און נעמט זיך צו דערפיהלען אייער אויפגאבע. אגב — האט ער צוגעגעבען, נעהמענדיג דעם הוט — בלויז מיר פ"ר ווייסען, אז דאס געלד איז צוריקגעקעהרט: איהר, איך, וואקס און דער קאפיטאן. איך וואלט אייך געבעטען, אז איהר זאלט עס מעהר קיינעם נישט דערצעהלען...

— פארוואס? — האט זיך ריקמאן פערחידושט

— איין פערזאן וואלט איך עס, אלענפאלס, יא גע־וואלט זאגען.

— וועמען?

— דער פרויליין מאריא... איך בין מסכים מיט אייך, אז זי ווייסט עפעס, וואס זי וויל נישט דער־צעהלען, מחמת ס'גלוסט זיך איהר נישט צו זיין א פעררעטערין... מעגליך, אז געטוישט האט דאס געלד דווקא א פערזאן, וועלכען זי היט אפ... אנ־רופענדיג איהם, און מיטטיילענדיג, אז ער האט צוריקגעקעהרט די גנבה, וועל איך זי אפשר צווינגען צו זיין אויפריכטיג.

טארטשינסקי האט א שאקעל געטון מיט'ן קאפ, אז ער איז מסכים.

— אפשר זענט איהר גערעכט. איהר קענט עס איהר דערצעהלען... אויב אבער איהר וועט זי צווינגען צו רעדען, וועל איך אייך האלטען פאר דעם פעהיגסטען מענש אין דער וועלט!

— כ'וועל זיך בעמיהען! — האט דער שרייבער א שמייכעל געטון.

מיט די דאזיגע ווערטער האבען זיי זיך געשיידט.

אין משך פון דער גאנצער וואך האט טארטשינ־סקי עטליכע מאל אנאנסירט אין די בלעטער, אז ער זוכט די פערזאן, וואס האט געפונען דער'הרג'עט די לאבענדוקא'ן אויף מאניסטראצקע גאס.

ער האט גערעכענט, אז די לאבענדוקא האט געמוזט האבען א רינג אדער א מעדאליאן, לויט וועלכע עס וואלט אפשר מעגליך געזען פעסטצו־שטעלען, ווער ס'איז געווען איהר חתן.

פאר דער חתונה האט ער דאך אוודאי איהר געשענקט א מתנה.

אמת, ס'איז געווען בלויז א השערה, נאר די דאזיגע השערה האט געהאט א געוויסען גרונד.

אנאנסירענדיג, אלזא, אז ער זוכט דעם פערשוין האט טארטשינסקי, אוויצוזאגען, געשפילט אויף דער לעצטער קארט.

בעת ער האט אזוי געווארט אויף עפעס א רעזולטאט, איז צו איהם געקומען ריקמאן און געמאלדען, אז זיינע ווזיטען אין די בענק האבען געהאט א שטיקעל פעולה.

אין איין באנק האט ער געפאקט צוויי אויס־געביטענע באנקנאטען, וואס די נומערן זייערע זע־נען געווען פערנאטירט אין דער רשימה פונ'ם קאפיטאן.

פארטזעצונג קומט)

HELENÓW

לויט דער בעמיהונג פון קרייז-ראט פון דער צענטראלער ארגאניזאציע פון די פראפעסיאנעלע פאראיינען
פון אינטעלעקטועלע אנגעשטעלטע און זשורנאליסטען-סינדיקאט
ווערט פארקומען דעם 20-טען יולי ד. י.
פאלס פון אונגינסטיגען וועטער ד. 27 יולי

א זומער-רעדוטע

מיט א זעהר פערשי-
דענארטיגען פראגראם

צווישען אנדערע: פאנטאן-לאטעריע (יעדער לאס געווינט) / קאנקורס מיט פריזען פאר׳ן שענסטען קליידל / טענץ / סאלא-אויפטריטען פון ארטיסטען
קינסטליך פייער / און א סך, א סך איבערראשונגען / ארקעסטער און מוזיק. אויפטריטען אונטער דער לייט. פון Teodor Ryder / קומט אלע!

HELENÓW

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם בוים און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבליך. ספעציעל גומענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסאָרען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר-דאקטאר בראכגרעניונג בעזייטיגען זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען

ברוך. אויך פאר הויקערס ליידענדע מיט הייל-גארטעלען און אפאראטען פאר פערקרימטע פוס און פלאט-פוס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg
Łódź, WÓLCZAŃSKA 29, front II p.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד״ר באראנטש, פראפ. ד״ר י. מארישלער, פראפ. ד״ר ב״ר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע. מיר נעהמען אויך אן פערזענליכע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס דעם בעסטען דאנק דעם הערן דיר. ראפאפארט ספעציאליסט פאר ברוך, וועלכער געהמט אן און לארו, וואולטשאנסקא 29, פראנט 2, שט פאר זיין נאמיסענהאפטען פערלעגען מיר א גומענעם הייל-באנדאזש לויט זיין מעטאדע. כ׳האב געליטען אויף ברוך 20 יאהר און א דאנק איהם בין איך היינט געזונט אזוי, אז כ׳קען איהם יעדען אנציגען האס עמפפעהלען.

Dr. BERGHOF Arzt.

ווארשינגס-פערמיטלער

ווערען געבעטען צו מעלדען זיך אין אייגענעם אינטערעס צו
H. KRÓL גלאז-געשעפט Ogrodowa 4
טעגליך פון 6—7 אוונט.

אן עקספעדיענט

וועלכער איז בעקאנט מיט דער לאדזער קונדשאפט ווערט צו א סחורה-טראנספארט-אויטאמאביל

געזוכט.

צו מעלדען זיך קילינסקי 136
פון 9—10 פריה און פון 4—5 נאכמיטאג
אדער טעל. 184-21 ביי Szlief

הלך בתום ילך בטח, ומעקש דרכיו יודע

גויל אלו רקיעי, קני כל חורש תא:
דיו אלו ימי וכל מי בנישו תא:
דירי ארעא ספרי ורשמי רשו תא:

קענען נישט איבערגעבען דאס רעעלקייט פון דער אלט - בעוואוסטער
רעכטסקאנסולענטן-ביורא פון ה׳

מאנעלא, פיעטריקאווער 17

(זאכאדניא 52) טעל. 148-79

וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, געווי-סענהאפט געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילנע, סארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס. ארוואלאניעס. סלאווולעס. זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, וועגען דירות אין אורזשאנד ראזיעמטשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. מיט אכטונג ד. מאנעלא, פעטריקאווער 17.

צו דער עפענטליכקייט!

אזוי ווי איך האב א סכסוך מיט דעם שניידער-מייסטער **הערש עדעלמאן**, זאוואדזקא 20 צוליב א נ׳אנצוג, האט מיך דער דאזיגער שניידער פערקלאגט אין געריכט, נישט וועלענדיג מיט מיר גוטוויליג דעם ענין ערלעדיגען. איך האב איהם געצאלט די 200 זל. ערלעדיגען בתנאי, ער זאל מיר צופרשט אבשיקען דעם אנצוג. דער דערמאהנטער שניידער האט זיך אבער דערלויבט, בעת איך בין געקומען פון זומער-וואוינונג, מיך צו פערשליסען אין מיין וואוינונג, כדי אזוי ארום ארויסצופרעסען פון מיר דאס געלד. די דאזיגע טאט האב איך איבערגעגעבען דער פראקוראטור און זאל אויך די עפענטליכקייט משפט׳ן די האנדלונג פון דעם דאזיגען שניידער.

מיט אכטונג **מ. ביטקא** פל. וואלנאשטשי 10. 7837

לעזט!

אכטונג! אכטונג!

קאנקורענץ-פרייזען!

כדי צו ערמעגליכען די ברייטסטע קרייזען פון ג׳ פובליקום צו בעקומען א ביליגע און גוטע קינסטלערישע אויפנאהמע זענען די פרייזען אין מיין פאטאגראפישע אנשטאלט געווארען פערקלענערט ווי

12 שטיק („Express pictures“) זל. 2
6 „ פאסט-פאטאגראפיעם „ 2
6 „ פאסט- „ ברוין „ 6
6 „ „ אויף זייד „ 8

אכטונג! צו א ½ טוץ זיידענע פאסט-פאטאגראפיעם גיט מען צו אכטונג!

א נ׳אריגינעלען פארטרעט בחנם!!

ס׳ווערען אויך אויסגעפערטיגט פארטרעטען אין ראהמען און אויך א פערסויף פון ראהמען

קומט און איבערצייגט אייך!

מיט אכטונג „PARISIEN“
קונסט-אנשטאלט
פראנציסקאנער 30.

Komunikacja autobusowa

ŁÓDŹ-PIOTRKÓW

Autobusy na powyższej linji odchodzą do Piotrkowa o każdej pełnej godzinie począwszy od 8 rano do 20 w wieczór ze stacji autobusowej przy ulicy Rzgowskiej 85, dojazd tramwajami 11 i 4. Czas przejazdu 1 godz. 30 minut. Cena zł. 3 gr. 50.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונט. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכם. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
- בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. -

וויזיט 3 זל.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 72—134
נעמט אן אינדערהיים פון 2-3 פ. מ. פון 7-9 נ. מ.
אין קליניק „סאנאטא“ אגראדאווא 10 פון 12—1

רעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
זושפזשיגער 11, טעלעפאן 3763
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונט.

ד״ר אימיך נאז, האלז, אויערן ק׳	4½—5½
ד״ר קערשנער קינדער-קראנקה.	9-11 4½-5
ד״ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד״ר ביבערגאל הויט און וועגער.קר.	11½—12½
ד״ר שמירנעלד נערווען און גמיטיגע קר.	1—2
ד״ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	12½—1½
ד״ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	2—5
ד״ר שמערלאווסקי פרויען-און געבורט-הילף	4½—5½

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א.א.וו. פאקען-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראל. איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראצ. אויף פערלאנג וויזיטען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמע און בלוט

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער רעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט.

ד״ר לאזשינסקי - סטאראפאלסקא
צאהן-ארצט 10—1, 3—6
קינסטליכע ציהן, קאראנען, פלאמבען א.א.וו.

די רעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג

זייד ווייס געשפולטע

13 זל. א קילא נוצליך צו פלאנטירן שקארפעטען אויך צו זיידענע בענדער און צו סוועטערס, עווענטועל צו אנדערע צוועקען פאנסקא 9, פר. I שט. וו. 6.

א קוואליפיצירטע
רעפעזירקע
צו סוועטערס אויך א לערן-יונגעל זענען נויטיג, פון באלד געצאהלט. צו ערפאהרען ביי מ. פרענקעל פולנאצנא 27.

א דאמסקע
האנד-בייטעל
מיט א שאל איז געפונען געווארען. אבצונעהמען געגען סמנים און אנאנס-קאסטען ביי זילבער-בערג, זאוואדזקא 19

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראנקע רענטגען און ליכטטהעראפיע, נעמט אן פון 4—7 אין אווענט

נויטיג
א קוואליפיצירטער
פע-דע האנד-ארבייטער
פון זאפארט.
צו מעלדען זיך
ביי לענגא
פולנאצנא 10.

שוין ערשינען דער יולי-נומער

פון דער לאדזש צייטשריפט פאר ווירטשאפטליכע, געזעלשאפטליכע און קולטורעלע פראגען

„אילוסטרירטער פוילישער מאנטשעסטער“

אונטער דער רעדאקציע פון אלי בארוכין
מיט ארטיקלען פון: ד״ר אריה טארטאקאווער, קאנסול מאקס קאהן, סטאניסלאוו לויטערבאך, יוליאן טובים, אסקאר בערמאן, ג. שפעס, אלי בארוכין, ברונא ווינאווער, סטאראסטע אלעקסי רזשעווסקי, מאגיסטער יוזעף ליטווין, י. האנצמאן א. א.
דער נומער איז רייך אילוסטרירט.

פרייז 75 גראשען.

צו בעקומען ביי אלע צייטונגס-פערקויפער.

וועכבעריז כירורגישע קליניק
„SANATO“
אגראדאווא 10, טעל. 57-213
1-טע און 2-טע קלאס
ערצטליכע אויפזיכט
איבער דער מוטער און קינד.
פרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.

Dr. med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
איינענע פראצאוניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: קלערקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע פערטעלען א. א. וו. נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכם.

די בילעסטע מאדערנע שיידלען

ווי אויך פערשידענע פאלעטשקעס, אזוי ווי אייגענע האר, גוטע אויסארבייטונג צו זעהר ביליגע פרייזען, קאנט איהר נאר בעקומען ביי
פארשזוצקא, קאמיעננא 5
לינקע אפיציגע, 2-טער שטאק.

Dr. Med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 פארמ. און פון 5—9 אווענד
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.

די מעכאנישע שלאסערי און שווייסערי
פיהרט אויס זעמטליכע משין-רעפעראטורען, שווייסונגען, צופאסונג פון מאשינען-טיילען מיט גאראנטיע און :—: געגען ביליגע פרייזען :—:
J. REDER, Łódź
11 קאנסטאנטינער 11 (רוג זאכאדניא)
פריוואט-וואוינונג: גדאנסקא 20.

Dr. Z. Rakowski
ספ. פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה.
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 81-27.
פארמיטאגס פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 2—5

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6—5 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר׳ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייזן: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ 60— „ „ „
נאכ׳ן טעקסט—12 „ „ „ „ 18— „ „ „
ביי טעלעפאן-שפאלטן: מייסטער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.